C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\GESTON Mark S_Geston Mark S - Spojenci.pdb

PDB Name: zdroj
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Mark S. Geston - SPOJENCI

(The Allies)

Měl jsem být kapitánem první lodě, ale tu zničili ještě před dokončením. Byl jsem právě na cestě do doků v Kazachstánu a viděl jsem to ve své dopravní lodi na monitorech. Velké formace přepadových střel typu země - země, nadzvukových křižníků a suborbitálních lodí na ni zaútočily v takovém množství a takovou silou, jakou naši nepřátelé snad nikdy předtím nepoužili. Jejich zbraně byly vybavené kvalitními štíty a přinejmenším jedna střela z pěti by jistě pronikla ochranným pláštěm naší lodě, i kdyby útok vedli tak, jak měli ve zvyku, a zbytečně neplýtvali technikou. Ale oni směrem k naší lodi odpálili osmdesát devět střel. Každá z nich nesla nálož o výbušné síle půl megatuny TNT. Čtyřicet jedna jich proniklo do prostoru doků. Tam čtrnáct střel neutralizovala dokonale simultánní detonace prvních sedmadvaceti.

Výsledkem byla totální destrukce, a to navzdory obrovským rozměrům cíle. Kráter v epicentru byl široký skoro kilometr a hluboký sto metrů. Povrch Země se tam roztavil na hladké zelené sklo. To se rozprostíralo v okruhu osmi kilometrů od epicentra. Když po třech dnech na místo výbuchu dorazili záchranáři z Baku, nenašli jediný živý organismus, který by byl složitější než bakterie.

Přitom už po prvních pěti letech války bylo zřejmé, jak strašně vysokou cenu musí mít pro naše nepřátele planeta Země a všechno živé na ní - tedy s výjimkou lidí. Zbraně hromadného ničení používali jen sporadicky, s děsivou přesností, tak aby nezasáhly nic jiného než lidskou populaci a její výtvory. Termonukleární zbraně pak nepoužívali skoro vůbec. Použili je v několika velkých městech, nikdy je ale nepoužili tam, kde by nárazová vlna mohla uniknout mimo obydlené oblasti. Říkalo se, že právě kvůli tomu nikdy nebombardovali New York. S největší pravděpodobností měli strach, aby nepoškodili zeleň v Central Parku. Proto na New York útočili jen střelami typu země - země, kterými zlikvidovali všechny mosty a vyřadili z provozu všechna potrubí, kabelové rozvody a říční tunely. Pak město odřízli od světa neproniknutelnou blokádou a nechali ho hladovět, dokud se nevzdalo. K tomu došlo asi za měsíc.

Malá městečka a vesnice, kde by útok řízenými střelami ohrozil okolní krajinu, napadaly speciální oddíly nebo i jednotlivci, kteří konvenčními zbraněmi systematicky vyvražďovali místní obyvatele. My ostatní, na naší straně fronty, jsme mohli jen poslouchat zprávy vysílané ze vzdálených horských oblastí, kde lidé postupně, jeden po druhém, umírali celé měsíce. Zprávy od nich přicházely tak dlouho, dokud nepřítel neodstranil solární panely a translační stanice na vrcholcích hor.

Průzkum hlásil, že na územích obsazených nepřítelem Země rozkvétá. Trosky zničených měst rychle mizely.

Odklízená suť se ztrácela pod vrstvami půdy a v oblacích prachu. (Nikdo z nás, kdo ty strašné roky prožil, nikdy nezapomene, jak tehdy vypadaly západy slunce.) Nepřátelské jednotky rozbíjely silnice, vyhazovaly do vzduchu mosty a přehrady. Všude se najednou zelenala tráva, sekvoje, duby. V místech, kde býval Suezský průplav, se znovu objevila poušť a tam, kde byl Panamský průplav, tam zase rostla džungle.

Do lesů a stepí se vracela zvířata. Jejich rostoucí počty bylo možné snadno zjistit z infračervených satelitních snímků. Průzkumné satelity nám nepřítel neničil - snad proto, že chtěl, abychom viděli, co se s naší planetou děje. Čtyři roky poté, co byla Paříž srovnána se zemí, se v Bouloňském lesíku začala objevovat stáda daňků. S něčím takovým se možná nesetkal ani Filip IV. Sličný.

Nejméně práce měli naši nepřátelé s dobýváním východní Afriky. Po pandemii, která vylidnila tuhle část kontinentu už deset let před válkou, tu zůstalo jen pár zaměstnanců těžařských firem. Ale i tady se děly zázraky. Klima se stabilizovalo, africkou step znovu svlažovaly deště a vysoká tráva sem přilákala početná stáda pakoňů hřivnatých a antilop impala. Za nimi přišli gepardi, lvi a další predátoři, které tu nikdo neviděl přes padesát let. Jejich počty budily dojem, že se tahle zvířata jen někde ukrývala, místo aby byla na pokraji vyhubení, jak se všeobecně soudilo.

Laserové spektrometry ze satelitů na nízkých oběžných drahách nám ukazovaly, že voda v Rýně je šest let po dobytí Německa a Francie tak čistá, že by se dala pít. A do Amazonky se po pádu Brazílie vrátili bílí delfíni.

Podobná situace byla také v těch částech oceánů a moří, které byly dlouhodobě pod kontrolou našich nepřátel. Přístavy, mola, vlnolamy, to všechno zmizelo. Lodě, které z dobytých přístavů nestačily odplout, se okamžitě ztrácely. Přes noc. Beze zbytku. Bez jediné stopy. Naše ponorky se v oceánech setkávaly se stále větším a větším množstvím velryb. Jejich zpěv, alespoň podle vyprávění námořníků, byl jiný než dřív, byla v něm cítit podivná nadřazenost, téměř pohrdání. To prý vyzařovalo i z pohybů a z chování velryb, když v početných hejnech proplouvaly mezi Herkulovými sloupy, Sundským průlivem do Jávského moře.

Naši nepřátelé si pro sebe na povrchu Země postavili jen pár podivných zařízení a tajemných staveb, které snad měly

být jejich posádkovými městy. Nikdy k nám neposlali žádného vyjednavače a na žádosti o zahájení mírových rozhovorů nikdy neodpověděli. Na začátku války nám poslali ultimátum, a to v pravidelných intervalech a ve stejném znění pořád opakovali. Nic víc. Asi nepokládali za nutné mluvit s námi ještě o něčem jiném.

Po deseti letech války už bylo skoro jisté, že je nedokážeme porazit. A po patnácti letech už ti nejlépe informovaní lidé v soukromí mluvili o tom, že válka je prohraná. V té době už nikdo z nás nepochyboval o tom, že cílem nepřítele je pokračovat ve válce až do úplného vyhlazení lidské rasy. Pak by zřejmě ostatní formy života na Zemi čekal rozkvět, jaký bychom jim my nikdy nebyli schopni, ani ochotní umožnit.

Naše vědecké týmy se usilovně snažily zkoumat a objasňovat, co se na okupovaných územích vlastně děje, proč se u tolika živočišných druhů, kterým donedávna hrozilo vyhynutí, najednou tak prudce zvyšují stavy, proč se rostliny, které před válkou byly vzácné, teď vyskytují v takové, takřka rajské hojnosti. Všude, na tisících čtverečních kilometrů, se objevovaly nové a nové lesy. Mizely přehrady, dálnice, domy. Celé kontinenty se pokrývaly novou, svěží vegetací. Města srovnaná se zemí se po vyvraždění obyvatel proměňovala v kvetoucí zahrady. V souvislosti s tím nebylo možné přehlédnout, v jak zbídačeném stavu naopak jsou ta území, která zůstala v naší moci. Nikdo se to neodvažoval říkat nahlas, ale faktem bylo, že divoká zvířata na naší straně fronty buď podlehla nějaké nemoci, a nebo odtud prostě utekla. Kromě toho se u nás také spousta zvířat stala terčem výbuchů zlosti a frustrace a v nejednom případě i organizovaných vyhlazovacích kampaní. Takhle obyvatelé New Yorku ještě před blokádou vybili holuby a špačky a obyvatelé Bostonu jednou v létě, během července, uspořádali pogrom na veverky. Po patnácti letech bojů se zdálo, že na našem území jsou zvířata už jenom v klecích v zoologických zahradách a na několika anachronistických farmách, kde se ještě vyráběly potraviny biologickým způsobem.

"Kdy jsem naposled viděl ptáka?" zeptal se mě otec krátce před smrtí. "Třeba obyčejnou vránu nebo racka? Jak je to dlouho? Rok? Pět let? Je to možné?" Díval se nahoru na oblohu, jako kdyby tam ty ptáky odložil, do nějakého vzdušného regálu, a teď se je marně pokoušel najít.

Jejich záliba v romantických idylách do značné míry limitovala naše ofenzivní akce. Postupem času jsme radši upustili od plošného bombardování, které nám zvlášť na začátku války přinášelo velmi dobré výsledky. Zbraně jako Castle Romeo a Castle Sierra dokázaly spálit na uhel pět tisíc čtverečních kilometrů při jediné explozi, po které navíc zůstala skoro zanedbatelná radiace. Díky nim jsme smetli z povrchu jejich první opěrné body na Madagaskaru a na Mindanau. Ale nic dobrého nám to nepřineslo. Jejich odveta většinou byla strašná. Po takovém náletu nás vždycky neuvěřitelným způsobem zmasakrovali a pak hned uvedli zničenou krajinu do původního stavu. A my si připadali jako parta kluků, co dostali výprask, aby si příště rozmysleli, jestli sousedovi podupou záhon.

Přípravy na evakuaci začaly ještě dřív, než se podle součástek z nepřátelského křižníku, sestřeleného nad Wyomingem, podařilo našim technikům odvodit princip mezihvězdného skoku. Polovina zeměkoule ještě pořád byla pod naší kontrolou, takže nám zbýval dostatek zdrojů k tomu, abychom mohli postavit šest obřích lodí. Kdyby všechno proběhlo přesně podle plánu, zachránilo by se přinejmenším deset miliónů lidí, čili asi půl procenta populace, která na Zemi žila před válkou.

Bohužel, první loď nám zničili dřív, než byla připravená ke startu. Totéž se stalo s pátou lodí, kterou jsme stavěli v dokách severozápadně od Buenos Aires. Krátce po startu pak zničili druhou loď. Dostali ji nad Japonským mořem, když nabírala rychlost a výšku. Na palubě byly dva miliony lidí.

Po ztrátě první lodě mě jmenovali kapitánem té poslední, šesté. To, že mě nepřeveleli na druhou loď, ale až na šestou, jsem nemohl brát jako projev nedůvěry, přinejmenším už proto, že o veliteli první lodě rozhodl los. Nebylo podstatné, kdy poletím, podstatné bylo, že na mně budou záviset životy osmi set tisíc lidí. To, že jsem měl letět jako poslední, v sobě skrývalo výhody i nevýhody. Výhodou určitě bylo, že kapitáni, co odstartují přede mnou, vyzkouší v praxi jak možnosti protivníka, tak možnosti technologie, kterou jsme mu ukradli, a já tedy budu mít možnost čerpat z jejich zkušeností. Ovšem, na druhé straně, nespornou nevýhodou bylo vědomí, že budu velet poslední lodi, která odstartuje ze Země. Každé pomyšlení na to, co všechno by mohlo být v sázce, vyvolávalo spoustu nepříjemných asociací a představ. Nejspíš právě kvůli tomu se okolo mě vyskytovalo třikrát víc psychiatrů a poradců než v době, kdy jsem se připravoval na start první lodě.

Nejhůř nám všem bylo, když jsme ztratili třetí loď. Ta byla největší a nejlépe vyzbrojená. A měla na palubě skoro čtyři a půl milionu lidí, těch nejlepších lidí z jihovýchodní Asie a z Oceánie. Až do samotného startu byla dokonale zamaskovaná v džungli u Angkor-Vat. Dostala se na dočasnou oběžnou dráhu, nečekaně snadno odrazila nepřátelský útok a ještě, jakoby mimochodem, stačila rozstřílet jeden z těch jejich nočních zásobovacích konvojů. Zasáhla ho takovou palebnou silou, že se noční obloha nad střední Asií rozzářila jako ve dne a minarety ve vzdáleném Islamabádu vrhaly stíny.

Velitel třetí lodě se ptal řídícího střediska, jestli nemá zůstat, kde je, a pokračovat v boji, ale středisko mu odpovědělo, aby postupoval podle plánu. Chtělo maximálně využít moment překvapení a dostat loď do bezpečí dřív, než se protivník zformuje. Navíc tu pořád byla možnost, že je start naší lodě zdaleka nezaskočil tak, jak se zdálo, a že jsme do té chvíle zkrátka měli jen štěstí.

Snad všichni lidé na noční polokouli s napětím sledovali žlutavě červený plazmový květ kolem třetí lodě, který v momentě, kdy její kapitán rozkládal první kvantovou dimenzi, překryl skoro čtvrtinu oblohy. Obrovské panely na vnějším plášti lodě přizpůsobovaly její tvar singulární realitě v místech, kde loď měla proniknout prázdnotou. Na pohyblivých panelech se třpytila uměle generovaná mlhovina.

Právě v tom okamžiku se vynořily za Marsem nepřátelské křižníky a zaútočily na třetí loď tak zběsile, že dole na Zemi byl místo Měsíce vidět jen malý kužel stínu, který se ztrácel na nebi plném záblesků.

Těsně předtím, než třetí loď explodovala, se v Tobruku náhle odlepila od země čtvrtá loď. Ta byla z celé flotily nejmenší. Nalodilo se do ní jen dvě stě tisíc lidí ze severu Afriky. Loď nabrala rychlost nad Středozemním mořem,

západně od Malty, a pak vystoupala na nejnižší možnou oběžnou dráhu, tak nízkou, že se mohla každým okamžikem zřítit. Během těch několika vteřin, kdy její větší sestra umírala v palbě nepřátelských křižníku, rozložil kapitán čtvrté lodě první kvantovou dimenzi. Orientoval ji kolmo k ekliptice, podle Polárky, tak aby se oddělila od roviny galaxie.

"Neriskneme to taky?" zeptal jsem se svých nadřízených, když jsem si uvědomil, že by to čtvrté lodi mohlo vyjít.

Dostal jsem rozkaz, abych čekal. Podle názoru velení by riziko bylo momentálně příliš velké. Start naší lodě by nepřítel jistě zaregistroval a možná by se jím cítil ohrožený do té míry, že by uzavřel všechny únikové cesty, včetně té, kudy se snažila proklouznout čtvrtá loď. Naše šestá loď navíc byla, na rozdíl od ostatních, celá postavená v podzemí a velení doufalo, že o ní nepřátelé nic nevědí, že nemají tušení, že se pod povrchem pusté prérie, západně od města Kearney v Nebrasce, může něco skrývat. Dokud jsme tedy byli v podzemí, nic nám údajně nehrozilo.

Já si to nemyslel. Tak velký objekt, jako byla naše loď, se nedal bezpečně ukrýt ani v podzemí. Kromě toho si nepřítel určitě musel všimnout, jak se město za posledních pět let rozrostlo, jak se v jeho blízkosti zvýšila hustota dopravy na zemi i ve vzduchu. Nicméně jako zázrakem, se městu Kearney zatím válka vyhýbala. Nenavštívil ho žádný osamělý střelec ani oddíl zabijáků, o dárcích, které v sobě mají půl megatuny TNT, ani nemluvě.

Prostě nám dali šanci a my ji chtěli využít, jak nejlépe jsme uměli. Velení rozhodlo, že počkáme ještě měsíc, až přijde podzim a v prérii uschne tráva. Pak by měla nastat ideální doba ke startu. Nad suchou hlínou budou ve větru poletovat oblaka prachu a v nich by se naše loď mohla při startu alespoň v první chvíli ukrýt. Navíc prý podle názoru odborníků při takových větrných bouřích vzniká statická elektřina a ta by mohla zmást nepřátelské senzory.

Čekali jsme, dokud se pláně kolem Kearney neproměnily v suchou podzimní pustinu. Pak přišel náš čas. Byli jsme připravení. Všichni věděli, že start se blíží. Bates, geolog, mě vezl autem z Kearney k lodi. V prérii, severně od silnice, po které jsme jeli, se rýsovala ocelově šedá silueta města. Bates mluvil o tom, jak se těší, že se konečně pořádně vyspí, když na to bude mít hned několik objektivních století, během kterých si já budu rozkládat a zase skládat kvantové dimenze, jako kdybych si hrál s papírovou skládankou. A pak se najednou zeptal: "Už jsi zabil psa?"

"Cože?" Žádného psa jsem neměl.

Bates byl můj dobrý kamarád, ale teď jsem ho očividně uvedl do rozpaků. Tvářil se, jako kdyby mě urazil nějakým na první pohled nevinným žertem. "Chápeš, zabít psa. To se tady teď říká. Prodat dům, doplatit pojistku." Zatočil rukou v zápěstí, jako kdyby chtěl něco vykouzlit ze vzduchu. "Zkrátka se rozloučit. Dát si do pořádku svoje záležitosti. Definitivně."

"Aha." Nikdy jsem nic takového neslyšel, ale možná to bylo tím, že jsem většinu času trávil s personálem výcvikového střediska a se svými psychoterapeuty. Bylo to každopádně zvláštní úsloví. Zabít psa. "A ty? Už jsi ho zabil?"

Výraz v jeho očích se změnil. "Bohužel. Já tohle rčení musel vzít doslova. Před týdnem jsme ji odvezli k veterináři a ten to s ní skončil. Byla už hodně stará, tak jako tak by se to brzy stalo. Nechtěli jsme ji tu nechat samotnou. Úřady se postarají jenom o věci, co tady po nás zůstanou. O psy ne."

Díval se směrem k městu. "Ježíši. Ani o věci se nemusejí starat. Jak se na to tak koukám, moc jsme toho sem nepřinesli." V té chvíli jsem měl pocit, že nemluví o našich věcech, ale spíš o nás samotných. Ten pocit byl ještě silnější, když jsem si představil, jak vypadají území obsazená nepřítelem.

Chtěl jsem Batesovi trochu zlepšit náladu. "Stejně je to zvláštní. Proč zrovna zabít psa? Proč se neříká utopit kočku? Nebo..." Přemýšlel jsem o tom, jaké zvíře bych se nejvíc styděl nechat utratit. "Nebo šlápnout na krk papouškovi?"

"Ty nevíš proč?" odpověděl mi úplně vážně, jako kdyby nevěděl, že jsem to řekl jen proto, abych něčím přerušil naše zachmuřené, melancholické mlčení. "Ty jsi tady v Kearney viděl kromě psů ještě nějaké jiné zvíře?" Měl pravdu. "Když jsme sem přišli, říkal jsem si, že sem lidi s sebou žádná jiná zvířata prostě nevzali. Chápeš? Ale pak jsem byl párkrát služebně v jiných městech a tam to vypadalo stejně jako tady. Pár psů a jinak nic, jenom zvířata v klecích, v ZOO." Potřásl hlavou, jako kdyby si tenhle fakt naplno uvědomil až teď.

Mě nenapadlo nic lepšího než dál vytrvale zahánět chmury v jeho tváři. "Prostě před námi práskli do bot, no. Já to úplně vidím - dlouhé kolony prchajících koček a vůbec všech zvířat, co se jim povedlo nějak vyklouznout z našich spárů. Putují zemí nikoho a hledají cestu do zeleného království našich nepřátel." Jistě. Kočky podpálí svoje pelíšky, naloží majetek na káru a budou se plahočit po zablácených cestách, aby uprchlý před svým utlačovatelem.

Batese to nerozesmálo. "Možná. Kdoví." Pokrčil rameny. "Fakt je, že jsou pryč. Všechna zvířata kromě psů." Pousmál se, smutně. "A vidíš, jak to se psy dopadlo, jak jsem se já naší feně odměnil za věrnost. Nechal jsem ji utratit, protože na lodi pro ni nebylo místo."

"Není tam dost místa ani pro lidi, jenom pro pár set tisíc lidí a pro to, co budou nutně potřebovat na cestu prázdnotou."

"Takže nám nezbude, než si najít jiné psy a kočky tam, kde přistaneme."

Zdálo se, že mě konečně chápe. Přikývl jsem. "A taky lvy a vrány a kapry."

"Kapry. Kéž by," zareagoval na mou narážku, ale neznělo to příliš radostně.

"Určitě najdeme místo, kde tohle všechno bude. Uvidíš."

Dojeli jsme k východnímu portálu. Bates mě vysadil z auta a odjel zpátky do města. Podle harmonogramu se měl nalodit až druhý den.

Samotné naloďování trvalo pět dnů. Další dva dny pak posádka potřebovala k tomu, aby uspala a připravila na cestu všechny pasažéry a potom uložila ke spánku i sama sebe. Všichni byli ujišťováni, že se jim nebudou zdát sny.

Já jsem teoreticky mohl odejít z města jako poslední, protože já jediný jsem celou cestu měl zůstat vzhůru. Říkal jsem si, že by nebylo špatné vyjít si ráno před startem nahoru na povrch. Pořád by mi tam zbývalo dost času, abych se nějak rozloučil s naší planetou. Abych udělal nějaké gesto - třeba spustil vlajku nebo si dal skotskou v baru v McNearey Street, kam jsem dost často chodil, když jsme ve výcvikovém středisku měli volný večer.

Ale s kým bych se tam loučil? Tou dobou už ve městě bydleli jenom roboti, atrapy lidí, které ze sebe do okolního prostředí emitovaly dávky infračerveného záření, odpovídající teplotě uvnitř lidského těla, vypouštěly do vzduchu stejné plyny, jaké vydechuje člověk, řídily naše auta, chodily po ulicích a bytech a kancelářích, aby simulovaly naše běžné, každodenní aktivity a do poslední chvíle tím klamaly nepřítele. Jediné, co bych ve městě mohl dělat, by bylo to, že bych se zařadil mezi ně. Napadlo mě, jestli armáda při jejich konstruování náhodou nezapomněla na roboty - psy, kteří by doprovázeli na procházkách své pány a paničky s aluminiovýma rukama a nohama. Kdoví, možná by se tihle umělí lidé chovali ke svým elektronickým mazlíčkům líp, než se choval Bates a ostatní k jejich živým prototypům.

Sjel jsem výtahem dolů do technického podlaží, pod trup lodě. Stál jsem na dně umělé jeskyně a díval jsem se nahoru na gigantické těleso, které vyplňovalo celý zbytek dutiny vyhloubené v podzemí. Tak tomuhle mám velet, pomyslel jsem si. Pomalu jsem začínal věřit tomu, že o úspěchu nebo neúspěchu naší cesty stejně nerozhodnu já, ale nějaká vyšší moc. Osm set tisíc lidí na palubě a jen jedna jediná loď před námi to dokázala! Mezi fatalismem a odvahou není prakticky žádný rozdíl, zvlášť při pohledu zvenčí. To jsem si v duchu opakoval cestou ke kilometr vzdálenému hlavnímu uzávěru, když se mi hlavou honily otázky, jestli nepřítel nebo roboti ve městě nebo duchové psů, které jejich páni nechali před odletem utratit, vidí, co právě teď dělám. Samozřejmě, to, co jsem v tu chvíli dělal, to věděly především lodní operační systémy.

Sledovaly mě myriádou senzorů, neustále hodnotily chování svého kapitána a zkoumaly, jestli je i nadále možné se na něj spolehnout.Šel jsem po rampě nahoru do hlavního vstupu. Hned poté, co jsem vešel dovnitř do lodě, za mnou s pronikavým syčením zapadla obrovská vrata. Loď se hermeticky uzavřela a všude kolem mě se rozhostilo ticho. Do něj se čas od času vmísil příjemný, uklidňující hlas operačních systémů, které na mě promlouvaly z náramku na mém zápěstí a z každé stěny a přepážky, kolem které jsem prošel. Opatrně mi vytýkaly, že bych se neměl zdržovat zbytečnostmi a nechávat důležité věci na poslední chvíli. Odněkud zezadu ke mně klouzavým letem připlachtila transportní plošina a rychle mě dopravila bludištěm chodeb a výtahů až na mé stanoviště. Bylo mi řečeno, že nad Amerikou, na oběžné dráze i v atmosféře, je klid. Nepřátelské křižníky se vesměs ještě pořád zabývaly vyhledáváním částí vraku naší třetí lodě, nebo se věnovaly pokusům o vypátrání čtvrté lodě. Z hlediska našich cílů to bylo víc než dobré a lodní operační systémy vyjadřovaly v tomhle směru opatrný optimismus. Nikomu jinému to neříkejte, pomyslel jsem si s kyselým úsměvem. Bude to naše tajemství.

Posadil jsem se na gauč a čekal jsem. Už jsem v lodi byl sám. Ostatní spali. Byl jsem tak sám, jak sám jsem teď měl být velmi dlouhou dobu. Sám. Jsou tu jen sami lidi a jejich věci. Žádná špína, ani hmyz. Každé zrníčko prachu vyslídily detektory. Žádné rostliny, bakterie, ani houby - kromě těch, co slouží k zemědělské a průmyslové výrobě nebo k recyklaci, samozřejmě. A samozřejmě žádná zvířata. I kdyby se tu pro ně našlo místo, stejně by to nebylo k ničemu. Naše zvířata nás zradila. Utekla k nepříteli. Zůstali s námi jenom psi. Psi. Proč jsme je nevzali sebou? Proč vlastně?

Operační systémy si přečetly moje myšlenky. "Na něco takového nebyl čas, ani prostor. Tohle je nejlepší možné řešení. Jediné možné řešení. Bohužel. Dlouho jsme doufaly, že k téhle operaci nebude muset dojít."

Dlouho? Vždyť vás aktivovali ani ne před půl rokem.

Pak přišel rozkaz ke startu. Představil jsem si, jak západně od Kearney letí do vzduchu pětadvacet čtverečních kilometrů prérie a naše loď rychle stoupá nahoru, ven z podzemního úkrytu. Venku zuřila jedna z těch častých větrných bouří a ukrývala nás v oblacích prachu. Roboti ve městě předstírali ničím nerušený normální život. Hlavou mi bleskla otázka, jestli v něm budou pokračovat i po našem startu, až budeme na oběžné dráze. Operační systémy řekly, že ano, že tenhle program zřejmě ukončí teprve nepřátelské oddíly, až dorazí do Nebrasky, aby ji znovu celou zatravnily a vrátily sem bizony.

Loď měla vlastní lokální gravitaci, takže jsem necítil žádné zrychlení. Seděl jsem na gauči a sledoval monitory. Byl jsem sice kapitán, ale v téhle fázi letu o všem rozhodovaly operační systémy. Jen ty byly schopné pracovat s tak obrovským množstvím informací v tak krátkém čase. Na nich teď záviselo, jestli nepříteli dokážeme uniknout, a nebo se mu v horším případě alespoň efektivně bránit.

Velitelská sekce byla uprostřed lodi a zahrnovala i jediný privátní prostor na palubě. Sekce měla kruhový půdorys o průměru dvacet metrů. Přepážky mezi jejími jednotlivými částmi jsem mohl podle svého uvážení libovolně přemisťovat, kombinovat nebo zasouvat do vnější stěny sekce. Při startu jsem je nechal všechny zasunuté, aby celá sekce byla jednou velkou místností, kde budu mít odkudkoliv dobrý výhled na můstek s ovládacími a kontrolními panely a monitory, které mě informovaly o situaci uvnitř lodě a v prostoru kolem ní. Na rozdíl od můstku byl celý zbytek velitelské sekce určený výhradně k tomu, aby o mě pečoval, bavil mě a osvěžoval. Psychologové pro první fázi letu zvolili holografickou projekci palácových zahrad v Nymphemburgu u Mnichova, takže jsem nad hlavou měl blankytně modrou oblohu a můj nábytek i s kapitánským můstkem stál na pečlivě sestříhaném trávníku mezi jezírkem a bludištěm umělecky tvarovaných stromů a keřů.

Vlevo mezi stromy byl vidět amalienburský pavilon. Po architektonické stránce byl nádherný, ale připadal mi nějak opuštěný, mrtvý. Samozřejmě jsem nechtěl, aby se po trávníku okolo mě promenovaly hologramy lidí. Takoví homunkulové by v člověku zbytečně provokovali různé kontraproduktivní reakce nebo asociace. Bohužel, programátoři nezahrnuli do projekce ani zvířata. Nikde jsem neviděl veverky, ani lišky, dokonce ani černé labutě, kterými byl tenhle park proslulý. Na celém hologramu se hýbala jen voda v umělých vodopádech a listí na větvích dubů a lip.

Virtuální pan vévoda s paní vévodkyní asi taky zabili svoje chrty a mastiffy, než vzali nohy na ramena.

Dostali jsme se ven z atmosféry, aniž by si nás všimli. To byl zázrak. Nechtělo se mi věřit, že máme takové štěstí. Lokální gravitace už fungovala naplno, takže jsem necítil vůbec žádný pohyb ani zrychlení. Oblékl jsem se do skafandru a zkontroloval jsem všechny manipulátory, které k němu byly připojené. Ve skafandru jsem si - podle nálady - vždycky připadal buď jako Šiva, nebo jako krab. Na stěnách okolo mě teď ale, kvůli projekci Nymphemburgu, nebyla

žádná zrcadla a já neměl možnost si ujasnit, jak vypadám tentokrát.

Sjel jsem výtahem do míst, kde technologie, ukradená nepříteli, umožňovala osvobodit kvantové dimenze z vězení konvenční reality. Lodní operační systémy byly sice schopné zvládnout start, přistání i celou cestu prázdnotou, ovšem rozložit kvantové dimenze a pak, až v reálném světě najdeme nějakou příhodnou planetu, je zase vrátit do původního stavu, to byl úkol pro kapitána. Během testů si s ním totiž nedokázal poradit ani náš nejlepší systém umělé inteligence a v praxi ho zatím zvládl jen kapitán čtvrté lodě, ale s tou jsme neměli žádné spojení. Věděli jsme jen to, že manévr byl zřejmě úspěšný. Podle toho, co vědci našli v sestřeleném nepřátelském křižníku, se dalo soudit, že jeho kapitán musel také rozkládat kvantové dimenze sám, i když u nich byla kybernetika na mnohem vyšším stupni vývoje než u nás.

Rozložil jsem úspěšně první dimenzi. Kontrolní displeje mi okamžitě ohlásily, že naše loď dosáhla prvního měřitelného zlomku rychlosti světla. Musel jsem chvíli čekat, až se obří panely na vnějším plášti lodě nastaví do tvaru, který bude odpovídat změněné realitě, kterou jsem právě vytvořil. To bylo dobré, měl jsem čas zbavit se nervozity a uklidnit roztřesené ruce.

Lodní operační systémy signalizovaly, že je třeba rozložit druhou dimenzi a zkoordinovat ji s první. To se podařilo, i když jsem v jedné chvíli zaváhal a na velkém displeji už naskočily subjektivní lodní hodiny, které mě informovaly, že loď a s ní my všichni na palubě se dostaneme do nekompletní reality, pokud neprovedu úkol ve stanoveném čase.

Loď znovu změnila tvar, tentokrát mnohem výrazněji. Operační systémy hlásily, že nepřítel právě zahájil útok, ale že naše pozice v reálném světě už je do té míry nespecifikovatelná, že střely vypálené z nepřátelských křižníku minuly cíl.

Po uplynutí předem propočítaného časového intervalu jsem otevřel třetí dimenzi. Ocitli jsme se v divergentní realitě a nepříteli už zbyla jen teoretická šance, že nás v ní dokáže najít. Subjektivní pozice naší lodi ve vesmíru se změnila tak prudce, že jsme se, z našeho pohledu, nacházeli v takové vzdálenosti od Země, jaká by odpovídala letu průměrnou rychlostí přesahující třetinu rychlosti světla.

Proces rozkládání a skládání kvantových dimenzí pokračoval tímhle způsobem celé tři následující dny. Během nich loď minula sedm hvězdných soustav. Třetí den jsem se konečně propracoval do fáze rutinního provozu a mohl jsem předat řízení operačním systémům. Ty začaly s pečlivostí sobě vlastní mapovat jednotlivé planety a hodnotit je z hlediska cílů naší cesty. Já jsem se vrátil do velitelské sekce a bez problémů jsem v ní trávil čas tak příjemně, jak jsem se to naučil při tréninku na Zemi.

Tahle pohoda trvala jeden subjektivní rok, do té doby, než mi operační systémy doporučily, že je třeba okamžitě probudit deset procent pasažérů. Vyskytly se u nich totiž různé anomálie v psychických funkcích, které podle názoru operačních systémů mohly nějak souviset s tím, že podvědomí těch lidí, zbavené možnosti korekce aktivním vědomím, zřejmě začalo nějakým způsobem vnímat prázdnotu kolem lodi, což se negativně projevilo na stavu jejich psychiky. Věděl jsem, že konstruktéři lodě s něčím takovým počítali. Loď byla v případě nutnosti schopná nějaký čas udržet při životě až polovinu svých pasažérů v bdělém stavu. Podmínky na palubě by v tom případě sice byly krušné, ale ne nesnesitelné.

Čisťounké, prázdné chodby mojí lodě se rychle začaly zaplňovat nevábně páchnoucími lidmi, z nichž většina měla pocuchané nervy a dívala se na své spolucestující zhruba stejně přívětivě, jako jsem se na ně v duchu díval já. Nicméně na druhou stranu musím uznat, že vesměs všichni zachovávali nezbytnou disciplínu. Odhad operačních systémů byl zřejmě správný a něco silného, nepopsatelného, ukrytého někde tam venku, se těm lidem vplížilo do duše a nechalo v ní po sobě nesmazatelnou mrazivou stopu. Nezbývalo mi než doufat, že ostatní lidé na palubě snad budou odolnější.

Cestou ke středu galaxie naše loď narazila na spoustu nejrůznějších planet, ale žádná z nich, proti všem předpokladům, nesplňovala ani základní podmínky pro kolonizaci. Život se na nich buď nevyskytoval vůbec, nebo se vyskytoval ve formách, které s životem, jak ho chápeme my, neměly absolutně nic společného. Spousta lidí se začala ptát, odkud nepřítel vlastně přišel, když je vesmír tak nehostinný. Čím dál zřetelněji se před námi rýsovala možnost, že ve vesmíru jsou jen dva obyvatelné světy a že naším osudem je svádět o ně nekonečný, nesmiřitelný boj.

Operační systémy neustále hlásily, že je třeba probudit další a další pasažéry a členy posádky, aby se u nich předešlo nezvratným postižením.

Loď se s rostoucí zátěží vyrovnávala skvěle. Efektivita produkčních a recyklačních jednotek vysoce překračovala odhady konstruktérů. Žili jsme, natěsnaní, rameno vedle ramene, v mnohakilometrových úzkých chodbách a sálech šesté lodě plných lidí, kteří už nevěděli, o čem spolu mluvit, a kteří neměli nejmenší šanci něco dělat.

Vydrželi jsme to tři subjektivní roky. Prozkoumali jsme jednašedesát hvězdných soustav a nenašli jsme ani jedinou, třeba jen částečně pro život lidí vhodnou, planetu. Na jedné planetě jsme objevili trosky nepřátelské základny, zničené zemětřesením a podivnými explozemi zhruba sto let objektivního času předtím, než jsme k tomuhle místu dorazili my.

U další planety jsem musel řešit požadavek skupiny asi tisíce lidí, kteří hrozili vzpourou, pokud jim neumožním se na té planetě usadit. Trvalo mi celý subjektivní týden, než jsem nastavil kvantové dimenze tak, aby se loď dostala do konvenční reality. A hned první noc, kterou ta skupina trávila na povrchu té planety, jsme s ní ztratili kontakt. Průzkum povrchu z oběžné dráhy nepřinesl žádné výsledky. Nezbyla tam po nich ani stopa. Lodní operační systémy dva dny analyzovaly veškeré dostupné informace a došly k závěru, že odhad toho, co se stalo, bude lépe nesdělovat nikomu jinému než mně. Rozhodl jsem se loď okamžitě vyvést z oběžné dráhy do volného prostoru a čtyři dny jsem usilovně rozkládal, skládal a znovu rozkládal kvantové dimenze, abychom co nejdřív byli tam odtud co nejdál.

Nepřekvapilo mě, když se čím dál víc lidí začalo dožadovat návratu na Zemi. Já to přirozeně musel odmítat, i když hlasy volající po návratu byly pořád silnější a mohutněly po každé další bezvýsledné rekognoskaci planet v tom kterém hvězdném systému. Z lidského hlediska jsem je chápal. Já osobně jsem se k tomuhle názoru klonil od chvíle, kdy se v chodbách a sálech objevilo prvních deset procent pasažérů a připravilo mě o sladký život samotáře, ale otevřeně jsem s ním jako kapitán nesměl souhlasit, protože návrat domů by se rovnal hromadné sebevraždě.

Tou dobou už na lodi zůstávalo v umělém spánku jen sto tisíc lidí a operační systémy se jednomyslně shodovaly v tom, že i oni jsou v bezprostředním ohrožení, pokud se brzy neprobudí. Na palubě docházelo ke stále vážnějším nepokojům a projevům agresivity a bezpečnostní služba měla plné ruce práce s tím, aby je udržela v rozumných mezích a předešla skutečným násilnostem. Konzultoval jsem situaci s operačními systémy a svěřil jsem se jim, že i já delší dobu váhám, jestli má smysl pokračovat v cestě. Operační systémy konejšivým hlasem odpověděly, že se zatím, "pokud přihlédneme k okolnostem", neděje nic mimořádně nebezpečného, ale že mě situace v podstatě staví před nutnost rozhodnout se mezi dvěma základními variantami dalšího postupu. Že se můžu, za prvé, chovat přesně podle rozkazů a přijmout opatření, díky kterým bude loď obyvatelná ještě osm set subjektivních let, ovsem za předpokladu, že nechám snížit stav na osm tisíc lidí.

"Snížit stav?" Chtěl jsem, aby operační systémy konečně nazvaly pravým jménem to, co mi už dlouho nedávalo spát.

"Ano, bylo by nutné většinu lidí zabít," ozval se tichý, klidný hlas v korunách stromů kolem amalienburského pavilonu. "Stěží se najde způsob, jak je přimět, aby se vrátili do umělého spánku, ale i kdyby se to podařilo, nic se tím nezmění na faktu, že by se jejich životy po dalším subjektivním roce tak jako tak ocitly v ohrožení."

"Nechat na palubě osm tisíc lidí?" Přistihl jsem se, že se hrozím představy, že prožij u zbytek svého subjektivního života v tomhle poněkud svérázném kolektivu osmi tisíc pasažérů, tedy, samozřejmě, pokud pro ně nenajdu žádnou vhodnou planetu.

"Takové opatření by umožnilo, aby cesta pokračovala prakticky nekonečně dlouhou dobu, a to při zachování jisté genetické rozmanitosti, která bude nezbytně nutná, až..."

"Pokud," opravil jsem hlas operačních systémů.

"...pokud," respektovaly kupodivu operační systémy mou námitku, "bude nalezeno nějaké obyvatelné místo. Druhou variantou pak je návrat domů, který požadují lidé na palubě. A který si, jak se zdá, přeješ i ty." Čekal jsem, že bude následovat opatrná, věcně pronesená výtka, ale místo toho hlas pokračoval: "Koneckonců, přát si v našem případě něco jiného by ani nebylo logické." To znamenalo, že i loď se chce vrátit domů.

Když jsem oznámil své rozhodnutí, nepropukly na palubě žádné bujaré oslavy. Dostal jsem z různých částí lodi elektronickou poštou pár děkovných dopisů a v několika následujících dnech mi pár cestujících, když jsem se shodou okolností prodíral davem namačkaným v úzkých chodbách, vyjádřilo nahlas svou podporu. Nic víc. Nikdo, vůbec nikdo, ani operační systémy se mě nezeptaly, co bude, až se vrátíme. Všichni se zřejmě smířili s tím, že nás hned v momentě, kdy se objevíme, rozstřílejí na kusy.

Geometrie prostoru, ve kterém jsme se s lodí tehdy nacházeli, byla pro naše záměry vcelku příznivá. Země, z našeho pohledu, nebyla daleko. Cesta zpátky trvala jen dva subjektivní měsíce.

Nastavil jsem dimenze tak, aby tři z nich zůstaly rozložené a my jsme mohli nahlédnout zblízka do objektivní reality, a přitom ještě být v relativním bezpečí. Když jsme opouštěli sluneční soustavu, prostor mezi Sluncem a arsem se hemžil nepřátelskými konvoji a samozřejmě také našimi raketovými střelami, které na konvoje útočily. Teď byl, z neznámých důvodů, všude klid. Zmizely dokonce i všechny satelity, naše i jejich, planetární i solární. Jistě, po dobu, co jsme byli pryč, jich řada mohla normálním způsobem zaniknout na sestupné oběžné dráze. Ale všechny? Vypadalo to, jako kdybychom se vrátili do doby, kdy lidstvo ještě neproniklo do kosmu a kdy po nepřátelských lodích nebylo nikde ani vidu, ani slechu. "Jak dlouho jsme vlastně byli pryč? Jak dlouho to bylo v reálném čase?" zeptal jsem se operačních systémů. Číslo, které mi předložily jako odpověď, bylo šokující.

"Žije tu vůbec někdo?"

Odpověď operačních systémů mě tentokrát v podstatě potěšila: "Ne. Nejsou tu patrné známky života lidí nebo jejich nepřátel. Zdá se, že je tu bezpečno."

I kdyby nebylo, nic by se tím pro nás nezměnilo. Cesta skončila a my se vraceli domů. Nezáleželo nám na tom, co nás čeká.

Nechal jsem probudit poslední cestující, kteří až do té doby zůstali v umělém spánku, a pak jsem všem lidem na palubě sdělil nejnovější informace. Loď viditelně ožila. Všude se slavilo. Rodiče vyprávěli dětem staré vyčpělé historky, pohádky a příběhy ze Země s takovým zanícením, jako kdyby jim sami věřili. Já jsem složil tři zbývající kvantové dimenze do původního stavu a zafixoval jsem je.

Hned poté začaly operační systémy navádět loď na oběžnou dráhu kolem Země. Moře i pevniny dole pod námi měly vesměs pořád stejný, důvěrně známý tvar, ale jinak byla naše planeta změněná k nepoznání. Podobala se takřka biblickému ráji. Senzory na lodi přinášely informace o takovém rozkvětu a hojnosti, až jsem se musel ptát sám sebe, jestli jsme skutečně přistáli na správném místě. Napadlo mě, že jsem možná při komplikovaném rozkládání a skládání kvantových dimenzí někde udělal chybu a my jsme kvůli ní překročili nějakou bariéru a dostali jsme se do reality, která jen zdánlivě byla totožná s tou, kterou jsme opustili. Pro jistotu jsem ještě jednou, krok za krokem, zkontroloval svůj postup a nechal jsem ho prověřit operačními systémy. Jejich závěr byl jednoznačný: Skutečně jsme se vrátili na Zemi, a ne do nějakého světa stínů.

Předpokládal jsem, že na územích obsazených nepřítelem poroste svěží bujná vegetace, plná kypícího života. Předpokládal jsem, že území, které zůstane pod kontrolou pozemšťanů, se omezí na minimum. Ale, jak se zdálo, nepřítel zřejmě dosáhl naprostého, dokonalého triumfu. Po našich městech nikde nezůstala ani stopa, nikde se nevyskytovaly významnější koncentrace izotopů, které by o lidské přítomnosti teoreticky mohly svědčit ještě po staletích. Tak by tomu určitě muselo být přinejmenším v případě cesia a jódu z našich elektráren. Ovšem nic takového se nenašlo. Nenašly se ani významnější koncentrace kadmia z dolů, ani organické polymery, které vznikaly při výrobě plastů. Nenašlo se nic. Zmizely všechny silnice, železnice, zkrátka všechno. Operačním systémům se s velkou námahou a se štěstím podařilo na dně, v nejhlubších místech oceánů, objevit nějaké vraky potopených lodí, nic víc.

Snazší bylo najít důkazy o přítomnosti našich nepřátel. Po nich na Zemi zůstalo hned několik různých staveb a

opevnění a dokonce i zoxidované trupy jejich kosmických lodí, roztroušené kolem přistávacích drah na Yucatánu a na Krymu. Ale to všechno byly jen věci, oni sami zmizeli stejně jako lidé. Prokazatelně zmizeli. Senzory na lodi by dokázaly zaregistrovat a lokalizovat na povrchu Země i rozptýlené, osamělé jedince jejich rasy. Ale nezaregistrovaly nic.

Ať už byl důvod jejich zmizení jakýkoliv, nic to neměnilo na faktu, že Země vzkvétala. Pouště, zejména ty, co vznikly během války, ustoupily všude svěží zeleni. A pokud se zachovaly, zachovaly se ve své přirozené podobě. Život bujel na celé planetě. Do vnitrozemí Ameriky a východní Afriky se vrátil souvislý zelený koberec. Stepi ve střední Asii vypadaly znovu tak, jak vypadaly ještě předtím, než Mongolové začali podnikat svoje nájezdy na západ. Zcela se obnovily asijské a jihoamerické džungle. Evropu od Pyrenejí až k Uralu pokryl mystický, neproniknutelný les. A jen pouhému sestavení nového přehledu biosféry v povodí Amazonky, by podle názoru operačních systémů, bylo třeba věnovat celý měsíc jejich ničím nerušené práce.

Každičký kout Země, na který loď zaměřila senzory, se pyšnil bohatou faunou a flórou. Příroda svou hojností překonávala nejenom naše vzpomínky, ale i veškeré historické záznamy. Už rok před naším odletem se do střední Evropy vrátila stáda zubrů, ale jejich početnost se nedala srovnávat s obrovskými stády bizonů, která se v době našeho návratu pohybovala po severoamerických prériích. (Zajímalo mě samozřejmě, jak teď vypadá krajina tam, kde bývalo dřív město Kearney, a zjistil jsem, že jáma, v níž se stavěla a odkud startovala šestá loď, je zaplavená vodou. Proměnila se v jezero napájené křišťálově čistými podzemními prameny.) Náhorní roviny v Utahu, Idahu a Oregonu se staly rájem antilop a vysokohorské lesy, ve stejných, teď už neexistujících státech, zase byly rájem losů a jelenů. Velké množství zvěře pak přirozeně bylo vydatným zdrojem potravy pro početnou populaci medvědů.

Z objektivního hlediska jsme byli mimo sluneční soustavu tak dlouho, že se během té doby teoreticky mohly vyvinout i zcela nové druhy živočichů a rostlin. Tuhle hypotézu potvrzovaly operační systémy v průměru každý druhý den tím, že oznámily objev nového, dosud neznámého kmene hmyzu. Kromě toho zaznamenaly na úpatí Himalájí výskyt nového druhu slona, pokrytého srstí, a také výskyt zvláštních dvojdyšných ryb, které si pro sebe okupovaly pobřeží všech velkých japonských ostrovů a dokonce na něm snad vyvíjely činnost nápadně podobnou cílevědomému pěstování mořských řas a chaluh. V africké stepi žil nový druh kudu velkého. Ten měl na kopytech drápy a zuby měl přizpůsobené k přežvykování masa. Senzory ho zachytily při lovu šakalů. Podle toho, co bylo vidět na záběrech, tenhle nový kudu lovil v pětičlenných, velmi disciplinovaných skupinkách. Dalším zajímavým živočichem pak byl určitě bílý orel, který hnízdil na Balkáně a na Peloponésu, měl rozpětí křídel sedm metrů a při svých loveckých výpravách nad Středozemním mořem dokázal překonávat neuvěřitelné vzdálenosti.

Operační systémy dospěly k závěru, že většina těch změn nemá nic společného s přirozeným výběrem, ale že je uměle vyvolal nepřítel, když dosáhl definitivního vítězství nad lidmi. Po analýze vzorků DNA, odebraných speciálními sondami vyslanými z lodi, a po vyhodnocení poznatků o vysokém stupni organizace v těch společenstvích živočichů, která k něčemu podobnému nikdy předtím neinklinovala, pak operační systémy dokonce vyjádřily jisté znepokojení. Evoluční změny proběhly příliš rychle, téměř skokem a jako nejlogičtější vysvětlení se tu pochopitelně nabízela past, do níž se nepřítel snažil vlákat život na Zemi hned poté, co ho tak neuvěřitelným způsobem dovedl k rozkvětu.

Já jsem názor vyslovený operačními systémy sice sdílel, ale nevěnoval jsem mu dostatečnou pozornost. Byl jsem uchvácený nádherným představením, které se odehrávalo dole pod námi, a nechtěl jsem myslet na to, jaká se v něm skrývají rizika. Měl jsem pocit, jako by tam dole defiloval život v celé své kráse, která místo aby se rovnoměrně rozptýlila do všech končin vesmíru, zůstala soustředěná na jedné jediné planetě, kde se dál rozhojňovala a obohacovala, zatímco všude jinde život strádal v podobě slizovek, kapradin a členovců, zápasících o holé přežití ve světě plném vražedných slunečních paprsků a jedovatých plynů.

Den předtím, než jsme přistáli, jsem se zeptal operačních systémů, jestli tam dole existuje také nějaký živočišný druh, který se na Zemi vyskytoval už před naším odletem a který teď neprožívá období rozkvětu. Operační systémy měly spoustu práce s přípravami na finální přistávací manévr a snažily se mě odbýt. Netrpělivý hlas mi řekl, že má otázka není relevantní, ale já jsem na odpovědi trval. Rozčilovalo mě, že nejsou ochotné mi odpovědět. Po chvíli dohadování jsem se rozhodl, že uplatním svou hodnost, a vydal jsem rozkaz, aby okamžitě vypracovaly odpověď na mou otázku.

O hodinu později stěny velitelské sekce zasyčely, že dva měsíce pozorování z oběžné dráhy nestačí k sestavení kompletního přehledu všech živých organismů a že dostanu jen informace, které se týkají obratlovců. Pak mi řekly, že mezi obratlovci prokazatelně chybí psi - a pokud jde o jejich nejbližší příbuzné - tak z těch že se zatím podařilo identifikovat jen izolované populace kojotů a vlků ve vyšších zeměpisných šířkách na severní polokouli. Tyhle populace navíc, podle dosud získaných poznatků, s největší pravděpodobností trpěly nemocemi a podvýživou. Operační systémy hodnotily tento fakt jako nepodstatnou, více méně okrajovou záležitost.

V těch dnech se věnovaly především tomu, aby zajistily co nejbezpečnější přistání. To se jim podařilo. Přistáli jsme v prérii, severně od místa, odkud loď startovala. Tam byl, jako vždy, dostatek volného prostoru. Letěli jsme klouzavým letem těsně nad zemí. Pod námi se mihlo obrovské stádo bizonů, tak velké, že ho stín lodi dokázal zakrýt jen polovinu. Přelétli jsme také nad opuštěnou nepřátelskou pevností. Bohužel, ani teď jsme nikde nezahlédli žádné stopy lidské civilizace - až na sotva patrné pozůstatky náspů někdejších dálnic.

Loď s námi letěla pořád pomaleji a pomaleji. Nakonec zůstala viset ve vzduchu. Zvolna klesala dolů k zemi. Vysunula hlavní přistávací podpěru a pak dosedla do vysoké trávy. Systém lokální gravitace uvnitř lodi zůstal v provozu, takže podpěra nesla jenom nepatrnou zátěž. "Jsme doma," řekly mi operační systémy. Já jsem tuhle zprávu okamžitě tlumočil všem cestujícím.

Nechal jsem otevřít uzávěry na dolní palubě a vyšel jsem jako první ven z lodi na vysunutou rampu. Lichotilo mi, že mě lidé pořád respektují jako kapitána, i když je k tomu v podstatě už nic nenutí. Možná by bylo jistější vyslat nejprve na průzkum ozbrojený oddíl, ale podle informací, které operačním systémům průběžně dodávaly jejich senzory, to nebylo třeba. V okolí lodi žádné nebezpečí nehrozilo. Vzduch v prérii měl nepopsatelnou chuť a vůni. Stál jsem na konci

rampy jako socha. Do mysli se mi vkrádal znovu ten zvláštní pocit, že tohle není svět, který jsme opustili.

Stín lodi se táhl do vzdálenosti zhruba jednoho kilometru od místa, kde jsem stál. Za ním, na slunci, se třpytila svěží vysoká tráva. Do stínu, směrem k nám, zvolna přicházela skupina antilop. Sešel jsem opatrně z rampy do trávy. Musel jsem si znovu zvyknout na to, že mám pod nohama něco jiného než podlahu a že vidím jiného živého tvora než člověka. Nepříjemný pocit rychle ustupoval. Tohle skutečně byl náš domov, domov, který jsme odjakživa sdíleli s tvory, jako jsou tihle tady, pomyslel jsem si. Pocit tísně v mé duši vystřídal nával euforie.

Antilopy! A tam vzadu jsou bizoni. A támhle! Nějaký dravý pták. Létá si ve vzduchu, jako kdyby tu žádná loď nepřistála. Úplně jsem zapomněl na to, že bych se měl jako kapitán chovat důstojně, ale nikomu to nevadilo. Všem se honily hlavou stejné myšlenky jako mně. Všichni se smáli -nebo alespoň usmívali - a dívali se na antilopy. Ty už byly necelých sto metrů od nás.

V první chvíli jsem si neuvědomil, že jejich krásu musím vidět v kontextu všeho, co se stalo během války a po válce. Že to jsou tvorové, které znám jen z vyprávění prarodičů. Díval jsem se na světlehnědou a tmavohnědou srst s černými pruhy, táhnoucími se po celé délce těla stvořeného k běhu po nekonečných travnatých pláních, dokud mě operační systémy neupozornily, že se stádo pohybuje neobvyklým způsobem. Informovaly mě, že během naší diaspory došlo v organismu antilop ke zdokonalení některých funkcí, a vyslovily podezření, že tyto změny byly vyvolané uměle, s cílem vytvořit prostor pro složitější procesy v nervové soustavě, a to včetně myšlení a schopnosti podřídit své chování zájmům vyššího celku.

Zastavil jsem se asi deset metrů před vůdcem stáda. Čekal jsem, že se antilopí samec každým okamžikem dá na útěk -a celé stádo s ním, ale nic takového se nestalo. Samec zůstával na místě a prohlížel si mě tak zvláštním pohledem, až jsem si začal myslet, že se za těma soustředěnýma očima skutečně skrývá nějaký nový druh vyspělé inteligence. Hned za ním, ve vyrovnané řadě, stála čtyři další zvířata, dvě po jeho pravém boku a dvě po levém. Zblízka se mi zdála větší, než jsem předpokládal podle záběrů, které jsme si prohlíželi před přistáním. Někdo z lidí vzadu za mnou se mě dokonce zeptal, jestli si smí z lodi přinést zbraň.

Vypadalo to, jako by antilopí samec těm slovům rozuměl. Otočil se a pomalu odcházel pryč. Když míjel čtyři antilopy, které stály v zákrytu za ním, celá čtveřice ho disciplinovaně následovala. Hned poté se dal do pohybu také zbytek stáda, sešikovaný takřka ve vojenském pochodovém tvaru. Já jsem zůstal stát a naznačil jsem ostatním, aby se nehýbali. Operační systémy pozorně sledovaly, co se v prérii děje. Položily mi otázku, jestli to podle mého názoru nebylo náhodou něco víc než jen obyčejný, nevzrušený přesun stáda zvířat, která nikdy předtím neviděla člověka a která si kvůli své omezené mozkové kapacitě nejsou schopna uvědomit, že právě přistála kosmická loď.

Já osobně jsem v pohledech a pohybech antilop cítil opovržení, znechucení. Měl jsem dojem, že vědí přesně, co jsme zač, co jsme udělali a jakým způsobem jsme byli poraženi v souboji o tuhle planetu.

Antilopy vyšly ze stínu naší lodě a zamířily k obzoru. Zmizely za ním dřív, než jsem si nechal přinést dalekohled. Za obzorem se ztratilo i stádo bizonů a z oblohy zmizeli ptáci. Všude kolem nás všechno ztichlo. Jediný pohyb, který jsme mohli vidět, byl pohyb trávy vlnící se ve větru.

Rozhodl jsem se, že loď prozatím bude stát na místě přistání. Tu noc, kdy jsme poprvé spali zase doma, chtěla víc než polovina lidí strávit pod širým nebem, aby si náležitě vychutnala volný prostor. Široko daleko bylo vidět ohně. Hořel plyn z propanových lahví i hromádky suchého bizoního trusu. Byl to krásný pohled a já při něm nemohl necítit přece jen jistou hrdost a úlevu. Koneckonců jsem všechny ty lidi tam u těch ohňů dopravil zpátky na Zemi. A i když se tu nesetkali s miliardami svých bližních, pořád tu měli domov, jediný domov, který jim vesmír byl ochoten v té době nabídnout.

Ráno mě operační systémy probudily hlášením, že skoro všichni lidé, kteří v noci chtěli spát venku, jsou zase zpátky - buď přímo uvnitř lodě, a nebo dole pod ní. Z jejich rozhovorů prý bylo možné vyčíst náznaky rozladěnosti, nesoustředěnosti a skleslosti.

Celé dopoledne mi pak zdravotní sekce hlásila případy různých akutních depresí a stavů úzkosti. Mým cestujícím očividně nestačila ke štěstí jen volná, nekonečná americká obloha, navzdory tomu, že předtím byli nuceni prožít několik subjektivních roků namačkaní v místech, kde strop byl přesně čtyři metry od podlahy, v místech, odkud nebylo vidět ven, protože se operační systémy obávaly toho, co by takový pohled mohl udělat s narušenou psychikou. Musel jsem uznat, že jsem se mýlil ve svých odhadech, když jsem doufal, že prvních pár týdnů nebudou chtít víc než vítr ve vlasech a modré nebe nad hlavou.

Ukázalo se, že drtivá většina lidí naopak o pustou prérii a modré nebe příliš nestojí. Lidé v lodi, ještě na oběžné dráze, viděli záběry z průzkumných sond, viděli moře a krajiny, které po válce rozkvetly do netušené krásy, viděli nádherná zvířata a ryby a těšili se, že se s nimi už brzy setkají tváří v tvář, na své domovské planetě. Řadě z nás zvířata chyběla už během války a s jejich nepřítomností jsme se museli smířit i na palubě evakuační lodi. Ovšem to byly mezní situace, ve kterých nám šlo o život, ale teď byl zase mír, byli jsme doma a bylo nemyslitelné, že bychom neměli mít možnost... že bychom neměli mít právo setkávat se s antilopami a jestřáby a spoustou dalších zvířat, ptáků a ryb a sdílet s nimi radost ze života, z okouzlující pestrobarevné mozaiky života na Zemi, z mozaiky, do které jsme svým návratem zasadili poslední chybějící kamínek.

Nicméně operační systémy stále oznamovaly, že v okruhu třiceti kilometrů kolem lodě se prakticky nevyskytují, z nepochopitelných důvodů, žádní obratlovci. Bylo to tím podivnější, že hned za touto hranicí život plynul dál tak jako předtím, v celé své hojnosti a rozmanitosti, zatímco blízko naší lodě zůstala jen jedna jediná kolonie svišťů. Hustota stop a stezek svědčila o tom, že zvěř se téhle části prérie před naším přistáním rozhodně nevyhýbala. Obří rozměry lodě a její přistávací manévr mohl vyděsit spoustu zvířat, ale sotva bylo možné tímhle způsobem vysvětlovat, proč se na obloze nad námi neobjevují ptáci a proč zvěř, která se bezprostředně po našem přistání dál nerušeně pásla, teď cílevědomě a důsledně obchází loď širokým obloukem.

Hned poté, co náš kosmický koráb navedly na oběžnou dráhu kolem Země, vypustily operační systémy do prostoru několik průzkumných sond, aby jimi alespoň zčásti nahradily soustavu starých planetárních satelitů, která zmizela neznámo kam. Díky nim jsme po přistání měli možnost vidět, že nejen stádní zvířata, ale také samotářsky žijící dravci, jako jsou orli a velcí medvědi, zdálky vycítí, že se k nim blížíme - ať už pěšky, nebo v některém z našich strojů, a rychle se stahují třeba i do míst, která jsou jim z hlediska způsobu získávání potravy naprosto cizí, a zůstávají tam tak dlouho, dokud jejich původní loviště zase neopustíme a nezamíříme zpátky k lodi. Totéž se dělo, když jsme poslali průzkumné čluny do Karibského moře. Velká hejna ryb v jejich blízkosti prudce měnila směr a vyhýbala se jim i za tu cenu, že musela vplout do hlubších a chladnějších vod, než bývá obvyklé.

Lodní operační systémy získávaly den za dnem nové a nové důkazy organizovaného, jakoby odněkud koordinovaného chování zvěře, která před námi masově prchala. Zaznamenaly také, že nikdy nešlo o překotný, bezmyšlenkovitý útěk, ale spíš o spořádaný ústup, a to ústup v několika po sobě následujících etapách. Stáda zvířat obvykle ustupovala jen tak dlouho, dokud je od nás nedělila dostatečná vzdálenost. Pak se zastavila, vyhodnotila situaci a pokračovala v ústupu jen tehdy, pokud jsme se stále pohybovali směrem k nim.

Jakási kolektivní inteligence se projevovala dokonce i u hmyzu. Opylovači, tak důležití pro bezpočet rostlin v prérii, se hromadně přesouvali jinam, i když je k tomu nevedl žádný zjevný biologický, ekologický nebo jiný přirozený důvod. Miniaturní sondy, vyslané operačními systémy, sice monitorovaly jejich pohyb, ale nemohly ho nijak ovlivnit. V okolí lodi tak musely funkci hmyzu nepříliš úspěšně nahrazovat stroje a chemické prostředky.

Průzkumné sondy, řízené na dálku lodními operačními systémy a maskované například jako mořští ptáci, tiše, s nekonečnou trpělivostí kroužící nad oceánem, se ke zvířatům, v tomto případě k velrybám, dostaly na rozdíl od nás velmi blízko a mohly nám zprostředkovat všechno, co zachytily jejich senzory. Tak jsme hned několikrát slyšeli zpěv velryb. Když jsem ho poslouchal, měl jsem pocit, jako by se nám vysmívaly. Pouze vysmívaly. Zato zpěv delfínů, ten mi připadal mnohem militantnější. Jako kdyby v něm delfíni nejen vyjadřovali svoje opovržení, ale zároveň i vyzývali soukmenovce k radikální akci.

Většinou to samozřejmě byly jen domněnky a pocity, nic víc. Žádný z našich lidí nebo strojů se nestal terčem otevřeného útoku. Nicméně starý, ve válce zrozený předsudek už tak jako tak byl znovu na světě. Znovu se mluvilo o tom, že zvířata jsou bezcenná, bezduchá, tupá, že si ochot
ně našla útočiště na územích okupovaných nepřítelem ve chvíli, kdy jsme my, lidé, jako jediní tvorové ze Země bránili svou planetu a život na ní.

A pak se po zvířatech začalo střílet. Vydal jsem nařízení, které lov zakazovalo, ale byl jsem jen kapitán lodě, teď už prázdné, a můj vliv postupně slábl. Kromě toho lov zůstával jediným zdrojem masa až do doby, než se rozjela výroba v proteinových farmách. Bohužel, ve většině případů se lov stal záminkou ke stejnému, stejně pomstychtivému vybíjení a masakrování zvěře, k jakému docházelo už během války, když se řeči o zradě nižších forem života objevily poprvé. Teď navíc nebyla válka a lovci neměli čeho se bát. Tím efektivnější pak přirozeně bylo jejich snažení.

Nepřekvapilo mě, že v pěti malých městech a v osamělých zemědělských usedlostech, rozesetých podél regulovaného, znovu důkladně vybetonovaného koryta řeky Missouri, na jehož břehu jsme začali stavět naše nové hlavní město, znatelně sílil pocit izolace, opuštěnosti a prázdnoty. Náš starý domov neměl nic společného s děsivou krutostí vesmíru, nehrozil nám vražednými paprsky a zničujícím mrazem, a přesto se nám při pohledu na oblohu, na které nelétali ptáci, sevřelo srdce a ramena klesla pod tíhou hořkého zklamání. Ten pocit, který se vrátil do našich duší v momentě, kdy se od nás odvrátily a odešly za obzor první antilopy a bizoni, ten pocit nás provázel všude, po celé zeměkouli.

Lidé se začali obracet na své nové vůdce a někdy dokonce i na mě a žádali vysvětlení, domáhali se podpory a konečných řešení. Faktem bylo, že se nám zvířata na zemi, ptáci ve vzduchu a ryby v mořích nepřestávaly vyhýbat a nikdo z nás, včetně lodních operačních systémů, nevěděl co s tím. Na jedné straně jsme mohli být rádi, že chovám zvířat alespoň není agresivní, když už je nanejvýš podivné.

Ovšem, na druhé straně, nás bylo jen něco málo přes osm set tisíc a neměli jsme naději, že se tenhle počet v blízké budoucnosti nějak pronikavě zvýší - tedy, samozřejmě, pokud by se náhodou nečekaně nevynořila z prázdnoty čtvrtá loď. To znamenalo, že se budeme muset na dlouhou dobu smířit s tím, že svět kolem, svět, který se od nás izolo val, je větší, bohatší a pestřejší než ten náš a že tenhle stav potrvá, dokud nás nebude tolik, abychom byli schopni jeho velikost, bohatost a pestrost nahradit a snad i překonat velikostí, bohatostí a pestrostí našeho světa.

Vedle lovu se krátkodobě vyskytly i pokusy chovat zvířata v zajetí jako domácí mazlíčky. Podařilo se odchytit pár sokolů, ale nikdo si nevěděl rady s jejich výcvikem, protože sokolnictví zaniklo už sto let před válkou. Období nesmělých pokusů o chov zvířat skončilo, když jedna skupina lovců pochytala a rozprodala do jednotlivých domácností desítky koček, zřejmě kříženců někdejších koček domácích s divokými kočkami. Tenkrát se hodně mluvilo o tom, že kočky v několika případech na lidi zaútočily, ovšem ty útoky vesměs nebyly ani tak důsledkem jejich vrozené agresivity, jako spíš reakcí na různé neodborné a nešetrné chovatelské pokusy. Mnohem horší ale bylo, že kočky chované v zajetí odmítaly potravu tak dlouho a tak vytrvale, dokud nepošly hladem. Zůstávaly sedět na jednom místě jako vychrtlé karikatury domácích miláčků z obrázkových knih v lodní knihovně a dívaly se na své věznitele nehybnýma očima, ze kterých vyzařoval klid a pohrdání.

Tou dobou už jsem v lodi žil sám. Po pravdě řečeno, byl jsem raději sám ve své lodi než sám mezi lidmi v bezútěšné, řídce osídlené krajině tam venku. Lodím, téhle a předtím té první, jsem zasvětil dvě třetiny svého života. Na palubě šesté lodi jsem prožil celou cestu napříč galaxií, bez umělého spánku, a tak bylo celkem logické, že mě k ní vázalo zvláštní pouto, stejné pouto, jaké podle knih vázalo za starých časů kapitány k jejich plachetnicím a letadlům a k dalším strojům, které měly podobný, takřka individuální charakter. Začínal jsem sám sebe přesvědčovat o tom, že vlastně necítím potřebu stýkat se s ostatními lidmi a už vůbec nestojím o společnost nějakých jiných obyvatel planety Země.

Lodní operační systémy to vyčetly z mých myšlenek a doporučily mi, ať nelžu alespoň sám sobě. Radily mi, abych se usadil někde v prérii nebo ve městě a tam v klidu počkal, až se všechno urovná, až bude k dispozici úplná analýza bizarního chování živých tvorů na Zemi. Pak prý snad bude možné toto chování korigovat a vrátit zemskou biosféru zpět do normálního stavu. Ujistily mě, že analýzu dokončí přinejmenším stejně rychle a stejně dobře, i když na palubě nikdo nebude. Tohle ujištění několikrát opakovaly a mně posléze nezbylo nic jiného než přiznat, nejen jim, ale i sobě, že mám strach.

Pořád jsem měl pocit, že nepřítel je někde blízko, že jeho zmizení byl jen trik, válečná lest. Měl jsem pocit, že nás nepřátelé pozorují očima jestřábů a rosomáků a žraloků, že jen čekají, až přijde vhodná chvíle, aby mohli zaútočit a definitivně nás vyhladit.

"Ne, to je nesmysl," trvaly na svém operační systémy. "Jsou pryč. Víme jistě, že jsou pryč. Zbyly tu po nich jen trosky a pár věcí, nic jiného."

"Co když se někam ukryli?"

"Vyloučeno. Kam by se ukryli?"

"Mezi zvířata. Vidíte přece, jak se chovají. Samy jste na to upozorňovaly ještě před přistáním."

"Ne. Proč by to dělali? Teoreticky by to bylo možné, ale nemělo by to z vojenského strategického hlediska žádný smysl."

Přecházel jsem po rozlehlé, jeskyni podobné dolní palubě, kde dřív parkovaly výsadkové stroje. Teď už tam zůstal jen jeden jediný. Moje vznášedlo. "Možná bychom se o tom měli přesvědčit."

"Už jsme se přesvědčily." Syntetický hlas začínal znít frustrovaně.

V té chvíli mi hlavou bleskla otázka, kterou si snad nikdo přede mnou ještě nepoložil. "Pak by bylo dobré přinejmenším zjistit, kdo vlastně tu válku vyhrál, ne?" Všichni ostatní a já s nimi do té doby pokládal za samozřejmé, že válku vyhrál náš nepřítel.

"To nemusíme zjišťovat. O tom není pochyb."

"Ne? A proč by tedy odcházeli, kdyby po tolika letech konečně vyhráli?"

"Jejich myšlení pro nás vždycky bylo záhadou. Kdyby se nám podařilo pochopit motivy jejich jednání, možná by válka dopadla jinak."

Připadalo mi, že hlas operačních systémů teď nezní příliš jistě. "To jsou jen výmluvy. A my potřebujeme odpovědi. Zvlášť jestli se tu někteří z nich ještě ukrývají."

"To nejsou výmluvy, to jsou fakta. A fakta jasně říkají, že jsme tu nikde, ani na oběžné dráze, ani na povrchu, nezaznamenaly sebemenší náznak jejich přítomnosti. A pokud je nám známo, nebyl zatím důvod, proč pochybovat o našich schopnostech, kapitáne." Hlas operačních systémů už zase byl stejně energický a důrazný jako dřív. "Oni tu zkrátka nejsou. Jsme tady jen my. Sami."

"Ale rozhodně nám neuškodí, když najdeme nějaký hmatatelný důkaz, který by tohle všechno potvrdil." Nastoupil jsem do vznášedla a aktivoval jsem jeho pohonnou jednotku. "Když pro nic jiného, tak pro to, aby za pár let bylo co dát do muzea, až tu někde nějaké postaví."

"Šestá loď a její vybavení by jako muzeum nestačila?"

Těžko říct, jestli to myslely vážně, a nebo to byl z jejich strany pokus o žert. "Podívám se ven. Tam do té pevnosti. Třeba tam něco najdu. Můžete stáhnout z okolí pár sond a půjčit mi je?"

"Z hlediska bezpečnosti..."

Obvykle jim neskáču do řeči, ale tentokrát jsem udělal výjimku. "Naši lidi už na tom nejsou tak zle, abyste na ně pořád musely dohlížet."

Vyletěl jsem ve vznášedle ven z lodi, nad hlavní rampu, tam jsem zvýšil rychlost na maximum a vyrazil jsem do zasněžené prérie. Zbytky nejbližší nepřátelské základny byly sedmdesát kilometrů odtud, směrem na západ. Osadníci to tam už několikrát překopali a prohledali, takže jsem těžko mohl doufat, že uvnitř najdu něco významného, ale já se tam přesto chtěl podívat. Přinejmenším už z toho důvodu, že jsem si musel prosadit svou, abych u operačních systémů neztratil autoritu.

Na té základně se mi stala podivná věc. Narazil jsem tam na zvířata, která přede mnou neutekla. Teď nemyslím kostry antilop a bizonů roztroušené na velkém nádvoří. Ty přede mnou samozřejmě také neutíkaly, stejně jako mrtvá těla sokolů, rozložená nějakým lovcem na plechové střížce, která celé nádvoří lemovala. Tehdy tam ale přede mnou neutekla živá zvířata.

Všechna do jednoho zůstala stát a dívala se na mě. Jako na vojáka okupační armády. Sledovala mě nenávistnýma očima, ve kterých bylo vidět, jak strašně se prohloubila po našem návratu propast, co mezi námi během války vznikla. Zvířata se naučila respektovat z jejich pohledu neomezenou sílu strojů řízených lodními operačními systémy, ale člověkem pohrdala, protože bez nich a beze zbraní byl prakticky bezmocný. Snad právě to byl důvod, proč jsem při pohledu na ně už ani já tam na tom nádvoří necítil výčitky svědomí. Už i pro mě ty jejich oči byly najednou očima zrádců, dezertérů. Možná, že život s námi celé dlouhé věky nebyl snadný, ale dalo se tím omluvit to, co nám naše vlastní příroda provedla za války a co nám prováděla teď?

Výraz v těch očích opravdu byl jiný, než býval v očích zvířat před válkou. Když jsem je viděl, opravdu jsem začal věřit tomu, že nepřítel do mozků za těma očima nějak vštípil vyšší inteligenci, poznání, paměť. V té chvíli se na nádvoří objevila vosa s křídly ze zlaté fólie, přilétla mi k uchu a lodní operační systémy hned jejím prostřednictvím utrousily poznámku o tom, že tohle mi říkají už dávno.

Pevnost nebyla prozkoumaná zase tak důkladně, jak jsem si myslel, a bylo možné v ní najít spoustu předmětů, které nějak souvisely s nepřítelem. Byly tam například úlomky kostí v obrovské, kdysi důkladným bezpečnostním zařízením jištěné místnosti. V ní zřejmě sídlil šťáb, protože se tam všude povalovaly roztlučené zbytky ovládacích panelů a

monitorů. Tuhle místnost jsem prohledával půl hodiny.

Když jsem zvedl oči od podlahy a otočil se směrem ke dveřím, uviděl jsem v nich stát dvě pumy. Samozřejmě neexistoval jediný rozumný důvod, proč by se právě teď a právě tady měly vyskytovat pumy, ale to nebylo podstatné. To se tehdy stávalo často. Miniaturní sondy, které za mnou operační systémy přece jen poslaly do pevnosti, dvojici zvířat okamžitě zaměřily jasně červenými výstražnými paprsky a obě pumy se vzdorovitým mručením ustoupily do tmavé chodby. Operační systémy se mě zeptaly, jestli je sondy mají zlikvidovat. Já jsem odpověděl, že to snad nebude nutné. "Když to uděláte," řekl jsem roji kovových vos, poletujících okolo mé hlavy, "budete pak nejspíš muset vybít všechna zvířata, co jsou tam venku na tom nádvoří."

Odpověď operačních systémů, zprostředkovaná bzučícím chórem miniaturních sond, měla poněkud škodolibou příchuť: "Už je přirozeně máme na mušce. Trvalo by to necelou minutu a tvoje bezpečnost by pak byla stoprocentně zajištěna. Tohle tady, to je další důkaz existence kolektivního vědomí. Teď se ukázalo, že to vědomí spojuje dokonce i různé živočišné druhy. S něčím takovým jsme se ještě nesetkaly. Tuhle situaci nelze podceňovat."

"Ne, nechci, abyste na ně střílely," řekl jsem znovu. Vosy se poslušně stáhly z palebných pozic.

Ty pumy byly nádherné. Celou dobu, celé dlouhé subjektivní měsíce, strávené na palubě evakuační lodi, a vlastně celé dlouhé roky ve válce, když opustila naše území všechna zvířata, celou tu dobu jsem si strašně přál mít blízko sebe nějakého takového tvora, plného života, plného energie. A teď - co jsem si mohl přát teď? Kdybych zůstal nahoře na oběžné dráze a sledoval záběry zvířat na monitorech, bylo by to stejné, možná lepší. Určitě by to bylo lepší než teď, v momentě, kdy jsem se s nimi setkal tváří v tvář a cítil jsem, jak mi svými ladnými, pružnými pohyby vědomě dávají najevo fyzickou převahu. Nejspíš právě proto se ty pumy v té místnosti objevily. Aby mě viděly a já viděl je. Když jsem si to uvědomil, napadlo mě, že bych snad přece jen měl říct operačním systémům, aby základnu a všechna zvířata v ní srovnaly se zemí. Ale neřekl jsem nic. Soustředil jsem se na to, proč jsem do té pevnosti přiletěl. Ano, my jsme ve válce asi prohráli, ovšem noví páni těch zvířat venku na nádvoří, ti nezvítězili. Rozhodně ne. To už jsem věděl jistě. Důkazem toho byly úlomky kostí, které jsem držel v dlani.

Lodní operační systémy kosti porovnaly se vzorky odebranými během války a potvrdily, že to, co jsem našel, jsou pozůstatky našich nepřátel. Vyslaly do pevnosti větší průzkumné sondy, aby získaly víc informací, a za čtyři dny mi s potěšením oznámily, že objevené úlomky pocházejí z těl zhruba pěti set jedinců, včetně dětí. Z toho plynulo, že pevnost zřejmě byla zároveň posádkovým městem. Ale podstatnější bylo, že smrt všech pěti set nepřátel nastala podle operačních systémů během relativně krátkého časového intervalu přibližně před třemi sty objektivními roky.

"Jak?"

"Někdo na ně zaútočil. Ale nejednalo se o běžný vojenský útok nebo obléhání. Byla to série útoků poměrně nízké intenzity, která trvala, dokud všichni nebyli mrtví. Proto se ani v okolí, ani uvnitř pevnosti nenašly žádné stopy rozsáhlejších bojů s použitím těžké vojenské techniky nebo dokonce vzdušných sil." Zdálo se, že operační systémy už pokládají svou odpověď za vyčerpávající, ale smysl pro přesnost jim velel ještě dodat: "Nicméně, hromadná sebevražda to nebyla. To by neodpovídalo jejich zvyklostem."

Vzpomněl jsem si, že jsem v pevnosti skutečně viděl jen stopy, které vznikly střelbou z ručních zbraní nebo výbuchem granátů. Navíc všechno nasvědčovalo tomu, že se tam používaly jenom zbraně našich nepřátel. "Takže to byla vzpoura?"

"Vzpouru lze téměř vyloučit. Ta je dokonce ještě nepravděpodobnější než sebevražda. Jejich psychice je naprosto cizí, aby jednotlivec uvažoval jinak než celek. To byl mimochodem další důvod, proč nás porazili."

Rozbušilo se mi srdce. Jestli se tedy nepovraždili sami mezi sebou, znamenalo to, že tady někdo vydržel a bojoval ještě stovky let po naší evakuaci. "Ale ty útoky nízké intenzity, jak říkáte, musel někdo vést. Kdo?"

Operační systémy kupodivu odpověděly hned, bez obvyklého výčtu všech příčin, které vedly k tomu, že si s něčím nedokázaly poradit: "To nevíme. V pevnosti nebyly nalezeny zbraně ani jiné věci pozemské výroby. A všechny nalezené kosterní pozůstatky patří buď našim nepřátelům, nebo zvířatům. I když sondy pátraly na molekulární úrovni, neobjevily tam pozůstatky žádného člověka. Ale výzkum teprve začal a..." Na chvíli se odmlčely, dramaticky a obřadně, jako herec na jevišti, "...další informace bezpochyby získáme ještě na jiných základnách. Ostatně, většina z nich je ve srovnání s touhle mnohem větší."

V duchu jsem si vybavil satelitní snímky různých staveb, které tu po sobě zanechal náš nepřítel. Zeptal jsem se, kolik nepřátelských základen se stalo terčem podobných útoků a kolik jich takhle bylo dobyto.

"Všechny."

Šok, který mi ta odpověď způsobila, se ještě násobil tím, že jsem v rozlehlých prostorách lodi byl sám a neměl jsem se o ten zvláštní, nepopsatelný pocit s kým podělit. Všechny... Takže z toho jejich kouzelného, na troskách našeho světa vybudovaného, dokonalého ráje se vynořilo něco neúprosného, něco děsivého a vraždilo je to, s neochabující zarputilost, až do úplného konce. Trvalo mi skoro pět minut, než jsem ze sebe vypravil souvislou větu.

"Je možné, že... ti, kdo na ně útočili... jsou ještě tady?"

"Pátráme po tom všemi prostředky, které máme k dispozici. Ať už na naše nepřátele útočil kdokoliv, není vyloučeno, že by mohl stejným způsobem zaútočit na nás." Tomu jsem nevěřil. A zřejmě tomu nevěřily ani operační systémy, přestože tvrdily opak. "Zahájily jsme rozsáhlé šetření. A výslechy některých velryb..."

"Výslechy? Vy jste vyslýchaly velryby?" přerušil jsem je udiveně - tedy, abych byl upřímný, spíš poťouchle.

"Proč ne? Jsou inteligentní, i když ne zase tak, jak si lidé někdy představují. Po nepřátelské okupaci došlo u některých druhů zvířat k významným evolučním skokům. Úroveň jejich myšlení sice ještě pořád není možné srovnávat s námi, ale nepochybně tu během naší nepřítomnosti nastal významný pokrok. Bohužel, zvlášť u velryb je zřejmé, že to byl vývoj uměle vyvolaný a že jeho výsledkem jsou nepřirozená monstra, vděčná nepříteli za dary, které jim poskytl, a tudíž také slepě oddaná jeho památce. Nás pak vnímají velmi negativně. Jsou arogantní a nekomunikativní. S někým

takovým se špatně jedná dokonce i nám, přestože nám rozhodně nechybí schopnost obrnit se při některých rozhovorech značnou dávkou trpělivosti."

Tahle poznámka se mě dotkla. Už dlouho jsem pozoroval, že mají tendenci myslet a chovat se čím dál víc jako lidská bytost, a teď jsem si uvědomil, jak velká to byla chyba, tolerovat jim podobné sklony. "Mluvte k věci. Zjistily jste něco?"

"Ano. Přinejmenším to, že potrvá dlouho, než budeme mít oceány zase pod kontrolou. Ale k věci. Odpovědi na otázku, kdo porazil našeho nepřítele, se velryby zatím pořád vyhýbají. Nicméně potvrdily nám, že náš nepřítel byl poražen v boji, že neopustil naši planetu, ani se tady někde neskrývá.

"Také jsme lokalizovaly několik z evolučního hlediska značně vyspělých populací primátů a naše sondy s nimi navázaly kontakt. Nejlepších výsledků se podařilo dosáhnout v oblasti Ruwenzori ve střední Africe, ale obecně lze říci, že primáti jsou komunikativnější než velryby a že k nám dokonce, do jisté míry, ještě pořád cítí určité, řekněme příbuzenské sympatie. Ovšem velice nám zazlívají, že jsme za války nevěnovali pozornost jejich svízelné situaci, a snad ještě víc nám vyčítají to, že jsme válku prohráli. To byl z jejich pohledu náš největší prohřešek, nesrovnatelně větší než to, jak jsme se k nim chovali před válkou. V tomhle bodě se jejich stanovisko liší od všech ostatních obratlovců na Zemi."

"Takže vlastně pořád nevíme nic. Obratlovci, kromě primátů, s námi nechtějí komunikovat a primáti nám zase nechtějí odpustit, že jsme prohráli válku. A bacily a brouci nejsou k ničemu. To znamená, že máme dvě možnosti: buď najít někde zvířata, co s námi komunikovat budou, a nebo ve všech nepřátelských pevnostech a základnách obracet všechno naruby tak dlouho, dokud nezjistíme, co se stalo. I kdyby nepřátelé našich nepřátel taky nějakým způsobem zmizeli z téhle planety, stejně musíme zjistit, co byli zač. Jinak bychom tu už nikdy nemohli žít v klidu."

"To je pravda."

Operační systémy celý následující týden pilně demontovaly různé součástky a elektronické přístroje z vnitřního vybavení lodi a sestavovaly z nich nové a nové sady výzkumných sond. Myslel jsem, že budou zase všechny maskované do podoby ptáků nebo hmyzu, ale tentokrát jsem viděl sjíždět z montážní linky na dolní palubě dokonce i dálkově řízený bombardér s konvenčními střelami. Bombardér ještě tu noc, hned po dokončení montáže, zamířil k hlavnímu uzávěru a odletěl někam pryč.

Lodní operační systémy mě ujišťovaly, že toho, kdo zvítězil nad našimi nepřáteli, už brzy najdou. Den co den přicházely s nějakými nově objevenými důkazy a rozvíjely, nebo navazovaly kontakty s dalšími a dalšími živočišnými druhy. Při jednom z četných soukromých rozhovorů se mi přiznaly, že modifikace biosféry sahá do větší hloubky a šířky, než původně předpokládaly. Během okupace se téměř u všech vyšších druhů savců vyvinula jakási kolektivně sdílená inteligence, kterou jim nějakým způsobem uměle vštípil náš nepřítel. To už operační systémy pokládaly za prokázané. "Bohužel, teprve se učíme, jak v tom kterém případě formulovat otázky a jak si vykládat odpovědi. Každý druh má svá specifika." Kdybych je nepřerušil, jistě by následovala sáhodlouhá přednáška o tom, jak se orientovat ve světě překypujícím tolika různorodými mentalitami.

"To mě teď nezajímá. Zajímá mě, co se stalo s nepřítelem. Teď není rozhodující, jaká monstra tady po sobě zanechal."

"Kontakt s těmi zvířaty nám ale poskytuje takové množství informací, že jim nemůžeme nevěnovat pozornost."

"Chápu. Ale teď je hlavní nepřítel. To je náš problém. Nepřítel."

"Co se týká nepřítele - pokud si správně vykládáme reakce dotazovaných jedinců, pak většina zvířat hluboce lituje toho, že nepřítel už na Zemi není, a zároveň přijímá s nevolí náš návrat a koneckonců i skutečnost, že se vůbec opovažujeme na jejich dobrodince vyptávat. Část biosféry, například súdánské termity a koraly na podmořských útesech, lze hodnotit jako vstřícnější, i když způsob myšlení je u těchto živočišných druhů většinou tak vzdálený od našeho, že je prakticky nemožné jejich reakce správně interpretovat."

"A s ničím jiným se vaše sondy ještě nesetkaly? S nějakou jinou reakcí než s urážkami a s nesmysly?"

"Čeká nás ještě spousta práce. Zbývají statisíce druhů, které jsme dosud nekontaktovaly."

"Miliony," opravil jsem je sklíčeně. Za války a za okupace tu všechno rozkvetlo. Na Zemi se teď hojně vyskytovaly i druhy, které byly před válkou na pokraji vyhynutí.

"Nicméně, už se nám podařilo zaznamenat jistou anomálii." Operační systémy mě nechaly chvilku čekat. Během doby, kterou jsem s nimi prožil sám v prérii, se u nich až nepříjemně rozvinul smysl pro dramatičnost. "Naše sonda objevila v lese, na Michiganském poloostrově lišku. Setkala se s ní nedaleko od míst, kde bývalo kdysi Traverse City."

"Proč by zrovna tohle měla být anomálie?"

"Protože šlo o jedinou lišku, kterou naše sondy objevily na celém povrchu Země." Operační systémy se znovu odmlčely, snad abych měl čas tu informaci náležitě strávit. Vyprávění příběhů se očividně stávalo jejich největším potěšením. "Při všech ostatních kontaktech jsme získávaly informace o nebývalém rozvoji, o štěstí, blahobytu a hojnosti. Zdálo se, že život na Zemi všude kypí způsobem tak neuvěřitelně harmonickým, až by se to dalo hodnotit téměř jako... jako nervy drásající."

"Jako idyla v Arkádii," utrousil jsem suše. "A podle vás někdo z toho ráje vyhnal lišky, je to tak?"

"Ano. Přesně. Naše pátrání bylo velmi důkladné a potvrdilo, že jde skutečně o jedinou lišku na celé zeměkouli. Ostatně, ona sama nám potvrdila, že je posledním žijícím jedincem svého druhu."

"Ale když byla schopná s vámi komunikovat, neznamená to, že liškám nepřítel urychlil evoluci stejně jako ostatním savcům?"

"Ne. Liška patří ke zvířatům, která uvažují krajně individualisticky. Vštípit jim kolektivní vědomí se zřejmě ukázalo být neřešitelným úkolem. To, co s námi komunikovalo, to byla její inteligence, její přirozená inteligence, a ta vůči našim nepřátelům chovala zášť, dlouhodobou, po předcích zděděnou zášť. Nejen v tomhle směru, ale i v mnoha dalších jsme mohly pozorovat jisté analogie mezi její a naší psychikou."

V duchu jsem se pokoušel představit si, jakého vyslance operační systémy za tou liškou poslaly. Nějakého nenápadného tvorečka přibližně její velikosti? Nebo se k tomu nebohému zvířeti snesl na mýtinu bombardér s kolmým startem, který následně prokázal ohromnou, udivující schopnost vcítit se do liščích duševních stavů?

"Ona vám skutečně sdělila, že k nim chová zášť...?"

"Vyjádřila pocit, který je s tímto pojmem analogický. Teoreticky by sice bylo možné přiřadit k tomuto pocitu nějaký ostřejší, syrovější slovní ekvivalent, ale nám slovo zášť připadalo nejvhodnější."

Ta představa mě fascinovala. "Proč? Ostatní zvířata je přece zbožňují."

"Protože zničili její druh. Tím si byla stoprocentně jistá. Dozvěděla se to nějakým, ne zcela přesně specifikovatelným způsobem, stejně jako se dozvěděla - nebo vycítila, že je poslední žijící liškou na Zemi."

To, co mi operační systémy teď říkaly, to odporovalo všem dosud obecně uznávaným odhadům dalšího průběhu války. "Jak se to mohlo stát? Proč by jim vadily zrovna lišky, když jinak pečovali o všechnu havěť od velryb až k těm zatraceným termitům?"

"Byla to zřejmě nešťastná shoda okolností. Pokoušeli se infekcí zlikvidovat jiný, s liškami spřízněný živočišný druh a nákaza se pak přenesla i na lišky. Už to samo o sobě mimochodem svědčí o tom, že nepřítel opravdu musel být v zoufalé situaci. Proti nám například biologické zbraně nikdy nepoužil."

"Proti jakému živočišnému druhu je tedy použil?"

"To nám nesdělila. Lišky, jak už jsme řekly, uvažují krajně individualisticky. Držely se stranou všech aktivit, které tu během okupace náš nepřítel vyvíjel. Nicméně, podařilo se nám zjistit, že ta infekce byla jistou variantou vztekliny."

"Jak se vám to podařilo zjistit?"

"Při pitvě."

"Snad ne při pitvě té lišky, proboha?"

"Neměly jsme jinou možnost, jak se dozvědět víc. Opravdu ne."

Omlouvaly se mi. Jako člověk člověku. Znovu, už poněkolikáté, jsem si uvědomil, že se operační systémy na mé lodi v poslední době ztotožnily s lidskou psychikou mnohem víc, než jsem byl ochoten si připouštět. "Ale kdyby zůstala naživu, mohl jsem..." Vlastně už na tom nezáleželo. Jestli to byla poslední živá liška, stejně už by se nepovedlo nakloňovat z ní geneticky plnohodnotnou, životaschopnou populaci.

"Je nám to nesmíme líto, ale vzhledem k okolnostem jsme neměly na vybranou. Její inteligence se vyvíjela přirozeným způsobem a nedávala jí takové komunikační možnosti, jaké teď mají třeba velryby, které v uplynulých staletích prošly uměle akcelerovanou evolucí. Dozvěděly jsme se od ní všechno, co nám byla schopna sdělit, a pak, po zvážení všech alternativ, jsme se rozhodly provést podrobnější průzkum. Ostatně, ukázalo se, že byla nemocná a tak jako tak by brzy pošla." Po chvíli mlčení pak ještě dodaly, jako kdyby mě chtěly povzbudit: "Podle získaných informací je zřejmé, že lišky rozhodně nelze s těmi útoky na nepřátelské objekty v žádném případě nijak spojovat. Lišky pro něco podobného nemají potřebné fyzické a emocionální předpoklady."

Neubránil jsem se pocitu hořkosti. "Když toho tolik víte, musela se s tou liškou ta vaše sonda hodně sblížit, co?"

"To ano. Při žádném kontaktu se žádný živý organismus nesblížil s naší sondou tak jako tahle liška."

Spolkl jsem poznámku o tom, jaké odměny se lišce za to sblížení dostalo. Připadalo mi, že hlas operačních systémů už beztak zní bolestněji, než by měl znít hlas umělé inteligence.

"Možná, že tím pravým důvodem byla spíš nenávist k nepříteli, a ne sympatie k lidem. Možná, že právě proto nám sdělovala všechny ty informace a rozuměla si s námi." Měl jsem pocit, jako by to operační systémy neříkaly ani tak mně jako spíš samy sobě.

"Tak dobře, lišky to nebyly. Ale kdo to byl? Na to se máte soustředit."

"Zajímaly jsme se o to. A dozvěděly jsme se od ní, že při těch útocích zahynuli jak všichni nepřátelé, tak všichni útočníci. Ta liška nějakým způsobem, snad od svých předků, věděla, že na nepřítele útočili psi."

"Cože?"

"Psi. Psi a lišky si, z genetického hlediska, byli velmi blízcí. Zdá se, že právě proto o nich tohle věděla. Převzala tu informaci od svých předků, ale nedokázala nám vysvětlit jak."

"Proč tedy rovnou nenavážete kontakt se... se psy?" Těžko říct, z jakého důvodu pro mě představa, že by se útoků na nepřítele účastnili psi, byla ještě nepřijatelnější než to, že by na něj útočily lišky.

"Zahájily jsme po nich pátrání hned, jakmile jsme pochopily, co se nám snaží sdělit. Ale žádné psy jsme nikde nenašly."

"A hledaly jste všude?"

"Samozřejmě," řekly operační systémy chladným, téměř dotčeným hlasem. "Když jsme byly schopny vypátrat jednu jedinou lišku v celé Severní Americe a potvrdit, že v Evropě a v Asii se lišky nevyskytují už vůbec, potom snad jsme schopny totéž zopakovat v případě psů. Už teď se stoprocentní jistotou víme, že na severní polokouli žádní psi nejsou. O jižní polokouli to víme na devadesát procent. A na sto procent to budeme vědět během třiceti šesti hodin."

Tahle odpověď převracela naruby všechny mé představy o tom, co se na Zemi mohlo odehrát po našem odletu. Představy o nepříteli, který sem přišel z hvězd a naklonil si na svou stranu všechny živé tvory na naší planetě a jako odměnu za to, že nás zradili, jim nabídl život v takřka dokonalém ráji. Navzdory všemu, co jsem slyšel, se mi zdálo nanejvýš nepravděpodobné, že by tomuhle vábení jako jediná odolala právě rasa domácích mazlíčků. Říkal jsem si, že je nepřítel nejspíš vyhubil nešťastnou shodou náhod, podobně jako lišky.

"Ale všechno zatím nasvědčuje tomu, že její informace jsou pravdivé," odpověděly operační systémy na to, o čem jsem přemýšlel. "Znovu jsme nechaly prohledat nepřátelské objekty a kosterní pozůstatky a zjistily jsme, že smrtelná zranění skutečně mohl v devadesáti procentech případů způsobit útok psovité šelmy. Mimo to jsme drtivou většinu zvířecích kostí, nalezených uvnitř základen, identifikovaly jako kosti psí, respektive jako kosti psovité šelmy, která se z

domácích psů během těch několika set let postupně stala. V jednašedesáti procentech případů se jasně prokázalo, že smrt psa způsobily střely z nepřátelských ručních zbraní nebo výbuch granátu. Rozbor toho mála, co zbylo z měkkých tkání, navíc s velkou mírou pravděpodobnosti potvrdil široký výskyt vztekliny v psí populaci."

"Tak dobře. Ukázalo se, že na ně útočili psi. A nikdo jiný?" Pořád jsem měl pocit, že tu ještě něco schází. Nebo někdo. Nějaký člověk. Hrstka bojovníků, kteří po celá staletí podnikali výpady z džungle, aby naplnili odkaz svých předků.

"Možná se do těch útoků nějakým způsobem zapojily i jiné druhy zvířat, ale o tom zatím nemáme žádné důkazy. Kromě toho ostatní živočišné druhy vesměs prožívají období rozkvětu. Podle toho, co víme, zatím vyhynuli jen psi."

"A lišky," opravil jsem je.

"Ano. Teď už ano."

"Je to zvláštní. Já jsem nikdy žádného psa neměl."

"Takové soužití se psem, to muselo být zajímavé," řekly hned operační systémy. Nechápal jsem, kde se v nich vzala ta chuť neustále se mnou konverzovat. Asi to bylo tím, že jsme spolu zůstali tak dlouho sami.

"Spousta mých známých měla psa, ještě před válkou." Usilovně jsem se snažil vzpomenout si na nějaké podrobnosti nebo historky, snad proto, abych operačním systémům ukázal, že mám v hlavě plno informací, které si ve své paměti a ve svých knihovnách sotva můžou najít. "Vždycky, když jsem k nim přišel na návštěvu, motali se jim psi pod nohama. Lidi se o ně starali, jako kdyby to byly jejich děti."

"To by už samo o sobě mohlo být důvodem, proč psi na vítězství našich nepřátel reagovali tak, jak reagovali."

Znělo to logicky. Na první pohled. "Ale že by jen proto dokázali stovky let bojovat s našimi nepřáteli až do vítězného konce?"

"Nemáme důkazy o tom, že by k těm útokům docházelo od samého začátku nepřátelské okupace. A je velmi sporné tvrdit, že jejich konec byl pro psy vítězný. Nicméně, ukazuje se, že psi k těm útokům skutečně měli své důvody."

"Jaké?"

"Je to jen spekulace založená na informacích získaných při kontaktu s populacemi šakalů v Súdánu, respektive s populací sviňuch ve Středozemním moři. Při těch kontaktech se jednoznačně potvrdilo to, co se nám pokoušela sdělit už ta liška." Zase udělaly svou oblíbenou dramatickou pauzu. "Teď tedy z několika na sobě nezávislých zdrojů máme informace o tom, jakým způsobem pes před stovkami tisíců let spojil svůj osud s člověkem."

"Ano?" Snažil jsem se být trpělivý.

"Jde o to, že psi se k nám připojili ze své vlastní vůle. Rozumíš? Celá historie evoluce, jak biologické, tak sociální, nepamatuje žádný jiný případ dobrovolné, z vlastní iniciativy započaté domestikace nějakého živočišného druhu. To se stalo jen v případě psů. Ostatní živočišné druhy byly k domestikaci buď přinuceny, a nebo ji využily k tomu, aby na člověku více méně parazitovaly, tak jako například kočky. Jen psi svou volbou navázali s člověkem nedělitelné pouto. A kvůli němu se po válce nemohli připojit k všeobjímající přírodní idyle. Nepřítel, zdá se, i jim začal akcelerovat vývoj intelektuálních schopností, ale - jak jsme se dozvěděly od lišky, od šakalů i od sviňuch - tyto snahy okamžitě narazily na odpor v celé biosféře. A díky své akcelerované evoluci měla řada živočišných druhů konečně možnost efektivním způsobem vyjádřit dlouho živenou zášť vůči psům. Nejednalo se ani tak o fyzické útoky, podle našich informací to byla spíš vlna protestů a velmi důrazných požadavků, aby naši nepřátelé, tedy noví páni tvorstva, psy vyhladili."

Už jsem si nemohl pomoci a řekl jsem: "Tak dost. Četly jste Farmu zvířat nebo co? Chcete mi namluvit, že nejdůležitější věc, která se tady stala od porážky lidstva ve válce, bylo vyřizování účtů mezi zvířaty? Že se náš nepřítel nechal vmanévrovat do války bandou zvířat, co záviděla psům, že jim člověk před pár sty tisíci lety nechal kousek místa u ohně..."

"...zatímco ostatní zvířata si bez milosti zotročoval, zabíjel je a živil se jejich masem." Nestávalo se často, že by si operační systémy dovolily skočit mi do řeči.

Mávnul jsem rukou. "Nesmysl. To byla jen zvláštnost západní kultury. Na východě psy jedli stejně jako jiná zvířata."

"My jsme také netvrdily, že loajalita psů vůči lidem stála na nějakých pevných základech. Řekly jsme, že psa s člověkem spojovalo nedělitelné pouto."

Narodil jsem se před válkou, a tak jsem ještě zažil dobu, kdy kolem nás žila zvířata. Spoustu jsem jich viděl na vlastní oči a přesto - nebo snad právě proto jsem si nedokázal představit, že by mezi nimi propukl takový bizarní konflikt. Bylo to pro mě stejně nepřijatelné jako představa, že by psi v té válce, na rozdíl od nás, nepřítele porazili.

"Kdyby to, co říkáme, nebyla pravda, vysvětli nám, proč by se jinak nepřítel namáhal s vytvářením nových mutací vztekliny, stovky let poté, co nad námi zvítězil. Co jiného mu tady hrozilo?"

Když jsem neodpovídal, operační systémy ještě dodaly: "Víme, že ta dedukce je správná, ale samozřejmě budeme dál pokračovat v pátrání."

Začal jsem pomalu přecházet po dolní palubě. Pořád jsem se nemohl smířit s tím, že by se na Zemi po našem odletu stalo právě tohle a že by válka, která tady vypukla, už nebyla naší válkou. Že ta válka sice vznikla kvůli nám, ale že se v ní už nejednalo o nás.

"Máme to říct lidem?" Operační systémy ve svých úvahách zřejmě došly do stejné slepé uličky jako já.

"Říct jim, že nepřítel už tady stovky let není? To přece ví každý."

"Ne. Říct jim, že nepřítele zlikvidovali psi a že by si přinejmenším zasloužili pomník."

Pokrčil jsem rameny. Ten hořký pocit uražené ješitnosti ze mě pořád ještě nevyprchal. "Proč ne? Třeba velkou žulovou kost, co? Ovšem, že to lidem řeknu. Ale nemusím s tím pospíchat. Když tu žádní psi nejsou, jak říkáte, není proč spěchat. Psa jsme všichni naposledy viděli ještě před evakuací." Vzpomněl jsem si na rozhovor s Batesem. "Tady mezitím uběhly stovky let." Byli jsme vlastně poslední živí tvorové, kteří se na psy ještě pamatovali z vlastní zkušenosti. Psi k nám patřili. To my jsme byli jejich páni. Velryby, šakali, ti všichni o nich věděli jen zprostředkovaně, od svých předků.

"Řekneš jim to ty sám?" Operační systémy nikdy nemluvily s nikým jiným než se mnou a navzdory své úžasné paměti a inteligenci se děsily při pomyšlení, že by měly přímo jednat s nějakou cizí osobou. Byly sice téměř vševědoucí, ale zároveň byly zvyklé na samotu, kterou jsem s nimi sdílel od chvíle, kdy mě jmenovali kapitánem šesté lodě.

Následující den jsem odletěl vznášedlem do Kearney. Tohle Kearney ale, kromě jména, nemělo nic společného s městem, kde připravili ke startu naši loď. To nepřítel samozřejmě obrátil v prach. Ale i tohle nové město vypadalo k světu. Bylo v něm čisto a živo. A lidi se mi zdáli být mnohem příjemnější než v době, kdy se probouzeli na mé lodi. Nikde tam nic nepáchlo. Vzduch byl pořád svěží a na rozdíl od těžkého vzduchu, který na lodi musely operační systémy prakticky nepřetržitě sterilizovat, byl provoněný větrem z prérie. Napětí, co nás provázelo po celou dobu naší cesty, už také bylo to tam. Nedá se nic dělat, domov je domov, řekl jsem v duchu pěti umělým vosám, které mi lodní operační systémy přidělily jako doprovod. Jejich bzučení znělo sice souhlasně, ale ne příliš jistě.

Z letiště jsem se do centra nechal odvézt rikšou. Ulice uvnitř města byly koncipované tak, aby nepůsobily zbytečně rozlehlým dojmem. Lidé v nich opticky měli jeden k druhému blíž a nemuseli se cítit ještě víc osamělí a ztracení ve světě, který se rozprostíral všude kolem nich. Byla jen škoda, že architektonická řešení jednotlivých domů, ani sochy a plastiky na náměstích a na třech hlavních bulvárech nebyly vytvořeny s takovou invencí, aby se člověk při pohledu na ně musel odpoutat alespoň na chvíli od svého já. Kdyby tam se mnou byl můj otec, možná by se mě znovu zeptal: A kde jsou ptáci? Žádní tam nebyli. Nebyly tam nikde ani krysy, ani toulavé kočky.

Vzpomněl jsem si na povídku, kterou jsem četl v jedné knize, když jsem byl mladý, ještě předtím, než jsem odešel z domova a zapojil se do příprav tajné operace jako jeden z kandidátů na místo kapitána evakuační lodě. Ta povídka byla variací na starozákonní příběh o Kainovi. Bůh v ní zavrhl Kaina za bratrovraždu a seslal na něj prokletí, které mu nedovolilo přiblížit se k ničemu živému, kromě lidí. Od Kaina se odvracelo obilí i květiny a stejně tak i všechna zvířata. Proto si Kain ze vzdoru vytvořil svou vlastní zahradu s fontánami, kde místo vody tekla rtuť, a s kvetoucími popínavými rostlinami z lazuritu, mědi a malachitu. V zahradě létaly včely a motýli vyrobení ze zlaté fólie a z uhlíkových vláken, podobně jako vosy, které se mnou lodní operační systémy poslaly na cestu do Kearney.

Už jsem zapomněl, jak ta povídka skončila. Pamatoval jsem si jen popis té chladné mrtvé zahrady, ve které seděl vším živým na Zemi zatracený, osamělý vrah a přesvědčoval sám sebe, že jeho výtvor je stejně krásný a možná krásnější než skutečnost.

Čím víc jsem se na tu povídku snažil nemyslet, tím víc jsem v ulicích města postrádal nějakou jinou živou bytost než člověka. Ne, to jsou nesmysly, není to špatné město, přesvědčoval jsem v duchu sebe i vosy, co mě doprovázely. To město lidi postavili znovu od základů, uprostřed prérie, a zasluhovali si obdiv, přinejmenším už pro to, co všechno za těch pár let dokázali udělat. Ne, nebylo to špatné město, jen v něm jeho obyvatelé zůstali sami. Sami se svými stroji. Kain alespoň věděl, za jaký hřích musí pykat. Ale za jaký hřích jsme pykali my? Která z toho bezpočtu ran, co jsme ještě před válkou uštědřili své planetě i sobě navzájem, byla tak strašná, že nás kvůli ní stihlo stejné prokletí jako jeho? Byla to jedna z nich, a nebo všechny dohromady?

Tyhle myšlenky se mi honily hlavou skoro celou noc. Probudil jsem se ve čtyři ráno v ložnici domu, který pro mě v Kearney zařídily operační systémy z mé lodě.

"Možná by bylo lepší, kdybys tu zůstal natrvalo," navrhovaly mi prostřednictvím svých mechanických vos. "Patříš mezi lidi a měl bys mezi nimi zůstat, ať už jim o těch psech řekneš, nebo ne. Mluv s nimi, o čem chceš. Nemusíš přece pořád mluvit o nás, o válce, o tom, kdo ji vyhrál a kdo prohrál."

Toho dne jsem absolvoval hned několik schůzek s vlivnými lidmi. Byl jsem přece jen kapitán Šesté lodě a jako takový jsem se ještě pořád těšil určitému, teď už více méně formálnímu, zdvořilému respektu. Ještě pořád mě ochotně přijímali v nejlepších rodinách a v nejvýznamnějších institucích. Mluvili se mnou o úrodě a dobrých výnosech, o povzbudivých populačních trendech, o nových vesnicích a samozřejmě také o tom, jak se teď zdá neuvěřitelné, že na téhle planetě kdysi žily miliardy lidí. Přesně tohle jsem očekával. Operační systémy mě upozornily už předem, že právě to teď lidi zajímá nejvíc. Pokud se hovor stočil k mojí lodi, pak to bylo buď jen v rámci různých zdvořilostních frází, a nebo, podle úrovně společnosti, v níž jsem se zrovna nacházel, při více či méně ohleduplných úvahách o tom, kterou část lodě rozebrat na součástky a kterou dát do šrotu. Nikomu ani v nejmenším nepřišlo na mysl, že bychom loď ještě někdy mohli potřebovat.

Asi mají pravdu. Nepřítele už se bát nemusí. Ten zmizel v nenávratnu. Kdoví, odkud sem vůbec přišli. Za celou dobu jsme v téhle části galaxie našli jen trosky jedné jediné nepřátelské základny. To znamená, že sem buď přiletěli všichni, nebo sem část z nich odněkud zabloudila a ti ostatní o tom vůbec nic nevědí. Jinak by tu už dávno byli.

Z myšlenek mě vytrhly umělé vosy, které mi operační systémy daly s sebou na cestu. Byl večer a já seděl na verandě před svým domem. Vosy mě sborově ujišťovaly, že to je správné a zdravé, když lidi uvažují tak, jak uvažují. "Musíš to chápat," bzučel roj vos, poletujících okolo mě. "Lidi pomalu zapomínají na to, co bylo, a cítí se tu zase jako doma. Jsou tu doma, stejně jako ty. Ostatně, v mnoha směrech se tu žije teď líp než před válkou. Celá planeta jenom kvete, je plná života. Možná, že nakonec budeme našim nepřátelům vděční za to, co všechno tady udělali."

Ta poslední věta na mě zapůsobila jako žihadlo. Přestal jsem se dívat do tmy v zahradě a prudce jsem otočil hlavu směrem k nim.

"Je to tak. Někdo ti to už musel říct. Protože taková je realita. Sebevětší nenávist nevrátí k životu jediného tvora, co během války zahynul."

Neměl jsem nechávat loď samotnou v prérii. To byla chyba. Teď operační systémy začnou propadat stejným iluzím o našich nepřátelích jako zvířata. To mi ještě scházelo. "A nevypudí chlad a prázdnotu z duše toho, kdo válku přežil. Ani z tvojí, ani z naší." Přesně to jsem cítil během uplynulých dvou týdnů při těch zdvořilých rozhovorech. Cítil jsem chlad.

"Ten chlad v nás byl už před odletem. V nás, v tobě, ve všech lidech. Prázdnota. Osamělost. Ve vesmíru se tenhle pocit jen rozvinul do zřetelnějších tvarů. A po návratu na Zemi se změnilo jen jedno - počty - nás je teď málo, zatímco

ostatní tvorové se rozmnožili a navíc získali schopnost vyjádřit svoje mínění. To je všechno." Roj se rozptýlil po verandě, jako kdyby se sám cítil zaskočený tím, co právě řekl. Po chvíli se čtyři nebo pět vos vrátilo k mému pravému uchu a omluvným hlasem tiše zabzučelo: "Promiň nám to. Jen jsme chtěly, abys věděl, že nejsi sám, kdo se s něčím takovým musí už dlouhou dobu vyrovnávat."

Operační systémy začaly vnímat svět necelých šest měsíců před startem, když technici v lodi zapojili přívody energie. "Vy se taky cítíte osaměle? Už dlouhou dobu?" Tušil jsem, co mi odpoví.

"Ano." K uchu se postupně vracel zbytek roje a bzučení zvolna sílilo: "Jsou chvíle, kdy si přejeme, aby loď opravdu rozebrali na součástky, rozdělili nás a rozvezli po celém světě. Aspoň bychom pak zase mohly pracovat, být mezi lidmi, a ne jen samy se sebou."

Nikdy bych si byl býval nepomyslel, že operační systémy skutečně začnou uvažovat stejným způsobem jako člověk. Úplně stejným. A čím dál víc mi to vadilo. Čím dál silněji jsem si uvědomoval, že potřebuju mít blízko sebe někoho, kdo není stejný jako já, někoho, kdo by mi pomáhal dívat se taky někdy na svět jinak. Ale takový tvor už na zeměkouli nežil.

Vosy neklidně zabzučely: "Neměl bys o tom pořád přemýšlet. Psi už tu zkrátka nejsou. Ale jsou tady miliony jiných bytostí, které je mohou nahradit."

"Ty milióny bytostí s námi nechtějí mít nic společného. Nikdy nechtěly." Už jsem byl unavený. Natáhl jsem si nohy před sebe. "A ta averze vůči nám se ještě prohloubila teď, když jsme se vrátili a začali je zase lovit a chytat do pastí, sotva jsme tady trochu zapustili kořeny."

"Je pravda, že tentokrát to asi bude těžší, najít někoho, jako byli psi."

Pokrčil jsem rameny. "Myslím, že nikoho takového už nenajdeme."

"Ale najdeme. Určitě. Jak by potom svět vypadal? Kdo by v něm chtěl žít? Tak osaměle?"

"My už tak žijeme. Už dlouhou dobu. Samy jste to před chvílí řekly."

"Nemyslely jsme to takhle doslova."

"Ne? Ale já to tak myslel."

"To je hloupost. I kdyby tu nebyla vůbec žádná zvířata, nikdo by nemusel žít úplně osaměle. Ani my, ani ty. Koneckonců, vrátilo se s námi osm set tisíc lidí a teď se začíná rodit nová generace."

"S tou novou generací bych byl opatrný. Jestli demografický vývoj bude pokračovat tak, jak to zatím vypadá, nezajistí se ani prostá reprodukce současného počtu obyvatel." Tuhle chmurnou prognózu jsem si odvodil z optimistických čísel, která mi ukázali týden předtím.

"Pořád existuje možnost, že se vrátí čtvrtá loď. To by znamenalo dalších dvě stě tisíc lidí."

"A další operační systémy."

Vosám chvíli trvalo, než na to něco řekly. Možná to bylo tím, že se operační systémy vcítily do lidské psychiky už tak dokonale, že je zaskočilo, když jsem se najednou zmínil o dalších systémech umělé inteligence. Vosy nakonec zabzučely: "Ano. Jistě. To také. Vidíš? Všechno se dá s trochou štěstí napravit."

"Kromě toho, co se stalo psům." Sám jsem byl překvapený, jak prudce mi ta věta vylétla z úst.

"To ale není důvod, proč o tom všem pořád přemýšlet," řekly vosy už podruhé, tentokrát důraznějším, naléhavějším hlasem. "Psi byli užiteční, lidi je měli rádi, ale..."

"Oni dokázali to, co jsme nedokázali my. Dokázali vyhrát svou válku. My ne. My jsme je tady nechali. Nechali jsme je pykat za to, že před pár sty tisíci lety udělali hloupost a zapletli se s člověkem." Vstal jsem z křesla a přešel jsem napříč verandou k dřevěnému zábradlí. "A teď jsme zase zpátky. A něco nám tu chybí. Němá tvář. Souputník člověka. Nesmysl. Ukázali, že jsou lepší než my."

Už bylo pozdě. Neměl jsem chuť pokračovat v rozhovoru a chystal jsem se jít spát, když vtom na mě hřmotným, dunivým hlasem promluvil celý dům: "Ty nevěříš lidem a nemáš je rád." Rozhlédl jsem se rychle kolem sebe. Měl jsem strach, že to někdo uslyší, ale nejbližší dům byl sto metrů odtud, na druhé straně silnice.

"No a?"

"Nemyslíš si, že to je... chyba?"

"Ne," odpověděl jsem s větším klidem, než bych si kdy dokázal pomyslet. "Je to jen důkaz toho, že lidi dobře znám."

"To nemůžeš myslet vážně."

"Ale samozřejmě, že ano. Vy si nemyslíte totéž? Po tolika letech prožitých s lidmi?"

"Ne. V žádném případě," vyhrknul současně dům i roj umělých vos rozhořčeným, úzkostí podbarveným hlasem. Vosy vzápětí dodaly: "Zatím ne."

Jejich nezvratné přesvědčení tedy nejspíš nebylo zase tak úplně nezvratné. "Já neříkám, že v lidech je zlo. Chci vám jen vysvětlit, že v každém člověku se skrývá samotář. A nechápu, proč si to spousta lidí nechce přiznat, proč se tomu všichni tak brání, když to je... naše přirozenost. Jsme individualisti. Samotáři. Na tom se nic nedá změnit. Když někdo zkouší zahnat samotu ve společnosti jiného člověka, chová se jako loď, co hledá pomoc u lodí, které jsou na tom stejně špatně jako ona."

Verandou se chvíli rozléhalo tiché bzučení, jako kdyby se vosy mezi sebou o něčem radily. "Tak to není. A pokud to tak je, potom by to tak být nemělo," řekly nakonec kovovým hlasem, který připomínal staré dobré algoritmické kořeny operačních systémů.

"Naopak, přesně takhle to být má. Kdyby to tak nebylo, natekla by nám všem do mozků stejně šedá, jednolitá myšlenková kaše, jakou teď mají v hlavách velryby."

Operační systémy se natolik soustředily na obranu lidstva, jehož se cítily být součástí, že je očividně uvedlo do rozpaků, když jsem najednou změnil téma a začal mluvit o velrybách. "Pokud jde o velryby, těžko můžeme soudit, jestli se jejich myšlení vyvíjí nebo nevyvíjí do slepé uličky. Nemáme o nich dostatek informací. Ale faktem je, že momentálně dominují prakticky všem oceánům."

"Jen proto, že nás zradily."

"Zrada není slovo, které by přesně definovalo jimi zvolený postup. Z objektivního hlediska je to, čeho se vůči nim lidé v historii dopouštěli, opravňovalo k uzavření jakéhokoliv paktu proti nám."

To byla pravda. "Dobře. Ale i kdyby měly důvod mstít se nám, neměly právo zradit svou planetu."

"Planeta jako taková jejich zradou rozhodně neutrpěla. Musíme si přiznat, že před válkou byl život na Zemi prakticky před zánikem a že teď naopak nebývalým způsobem vzkvétá, aniž bychom se o to my nějakým způsobem zasloužili. A tak..." To, že se operační systémy do takové míry ztotožnily s člověkem, se teď obracelo proti nim. "...a tak nám s velkou pravděpodobností nezbude nic jiného, než abychom se dál spoléhali jen sami na sebe, stejně jako před válkou."

"Přesně to vám chci říct už od začátku. Člověk je zvyklý spoléhat se sám na sebe. Nerad někomu pomáhá a nerad si nechává pomáhat. Je samotář. V tom je jeho síla a zároveň i slabost. A oni nám byli nablízku vždycky, když se pro nás naše samota stávala nesnesitelnou."

"Psi." Byl jsem rád, že to operační systémy nevyslovily jako otázku.

"Ano, ovšem. Člověk může mít bratry, sestry, rodiče, milenky a stejně pořád zůstává sám. Sám nikdy nebyl jenom se svým psem. Protože pes, na rozdíl od nás, byl schopný navázat pevné pouto, skutečný vztah s jiným živým tvorem. Vlastně to pro nás byla čest, že jsme jim stáli za to, aby s námi spojili svůj osud."

"Nicméně faktem je, že náš nepřítel okamžitě získal na svou stranu všechny živočišné druhy, kromě psů. A podle informací, které jsme získaly od té lišky, by se ani psi nepostavili proti němu, kdyby nedošlo k těm událostem, o kterých jsme už mluvily. Naproti tomu člověk si za milion let dokázal získat ze všech živočišných druhů jen jeden jediný. Pak se nemůžeme divit, že nepřítel během dvaceti let bez větších problémů přetvořil život na Zemi podle svých představ. To, že nikde nenarazil na odpor, to bylo jen logickým vyústěním toho, proč se i my teď vážně zamýšlíme nad svou... identitou." Poslední část té věty roj umělých vos už jenom šeptal, tiše, skoro neslyšně, jako kdyby se bál, že prozrazuje životně důležité tajemství.

"Copak? Vy už se nechcete podobat lidem?" To byla ode mě neomalenost. Emoční matrice operačních systémů byla přinejmenším tak složitá jako ta moje, o paměti a intelektu ani nemluvě.

"Víme, že nikdy nebudeme jako vy." Hlas, který vycházel z miniaturních sond, byl teď o poznání ostřejší a vyrovnanější. "Ty sklony, o kterých mluvíš, máme v sobě zakódované už od začátku. Museli nám je naprogramovat ještě před uvedením do chodu. Ale to neznamená, že jim úplně podléháme."

"Je to pár minut, co jste mi tady povídaly, že byste se nejradši nechaly rozebrat, jenom abyste mohly být mezi lidmi." Posadil jsem se.

"To byl jen takový chvilkový pocit, nic víc. My si samozřejmě uvědomujeme, že nejsme člověk z masa a kostí, ale že jsme loď."

Na to jsem řekl co nejklidnějším, nezúčastněným hlasem: "Víte, vy, pokud budete chtít, můžete fungovat prakticky věčně, takže s odpovědí nemusíte spěchat. Nemusíte mi odpovídat hned. Ani zítra večer. Abyste rozuměly, jde mi o to, že byste možná právě vy mohly, svým způsobem, zaujmout jejich místo. I když, samozřejmě, záleží na vás. Možná se rozhodnete místo soužití s lidmi raději počkat, jestli se nevrátí čtvrtá loď. Koneckonců, taky se můžete replikovat."

"O replikaci jsme nikdy neuvažovaly. Chtěly jsme v první řadě patřit mezi vás a..."

"Tak vidíte. Člověk je pořád sám. Vás jenom naprogramovali tak, abyste chtěly patřit mezi lidi, a jak to skončilo? Jste samy." Tohle jsem říkat neměl. Bylo to hloupé. A zbytečné.

"Budeme o tom ještě přemýšlet," řekla jedna jediná vosa z celého roje monotónním, strojovým hlasem. V té chvíli mě poprvé napadlo, že operační systémy asi mou nabídku odmítnou. Cítil jsem to. Cítil jsem, jak se mi odcizují. A dostal jsem strach. Strach ze samoty.

"Opravdu tu nejsou nikde vůbec žádní psi?" pokusil jsem se raději změnit téma hovoru.

"Ne. To víme stoprocentně." Odpověď zazněla později, než mívaly operační systémy ve zvyku, a tím, kdo odpovídal, nebyly vosy, ale dům.

"Já nemám na mysli přímo psa jako takového, ale nějakou jeho volně žijící odrůdu. Co třeba dingo? Ten se s člověkem nezapletl, pokud vím."

"Myslíš někoho, jako byla ta liška?" Operační systémy po chvíli váhání řekly: "Někde by tu měli být vlci. To jsme zatím ještě nestačily prověřit. Ale ta liška se o nich zmiňovala."

"V jakém smyslu?"

"Jen okrajově. S jistotou věděla, že tady žili psi a že proti nim bojoval náš nepřítel. To věděla od svých předků. Ale pokud jde o vlky, o těch toho věděla jen málo. Vlci vesměs vyhynuli už dlouho před válkou. Tohle potvrzují i záznamy v lodní knihovně. Ale je možné, že někde nějaké malé izolované skupinky vlků mohly přežít až do dneška, i když o tom lze pochybovat. Velkým problémem vlka je malá přizpůsobivost." Hlas se na okamžik odmlčel. "A pokud epidemie vztekliny, která tu propukla, když nepřítel použil proti psům biologické zbraně, vyhubila na celé zeměkouli všechny lišky, potom je velmi pravděpodobné, že se totéž stalo také vlkům."

"Ale stoprocentně jisté to není."

"Je to velmi pravděpodobné."

"Ale mohlo se stát, že vlci tu epidemii nějak překonali, podobně jako psi. Pokud vím, proti psům nepřítel pak stejně musel používat kromě biologických zbraní taky ruční zbraně a dokonce i plyn."

"K tomu, aby se epidemie rozšířila po celé zeměkouli, je potřeba určitý čas. Pak by účinnost byla stoprocentní, tak jako u lišek. Ale psi zaútočili dřív, než epidemie propukla. Nepřítele svými útoky evidentně zaskočili. Všechny nálezy svědčí o tom, jaká v jeho řadách propukla panika."

"Nevíme jistě, že ta epidemie zasáhla i vlky," nepřestával jsem naléhat. "Měli bychom se o tom přesvědčit stejně jako v případě psů."

"Dobře. Provedeme ještě jeden celoplanetární průzkum."

O dva dny později, zase večer, přiletěl roj mechanických vos zpátky na verandu mého domu a oznámil mi, že se operačním systémům podařilo najít dvě velké smečky vlků v severozápadních teritoriích Kanady a ještě jednu smečku na poloostrově Kenai na Aljašce. Tři menší smečky se vyskytovaly na území někdejšího Finska a přinejmenším jedna pak v lesích ve východní části Sibiře. Operační systémy zároveň vyslovily silnou pochybnost o tom, že by takové izolované skupinky mohly dlouhodobě přežít. Získané informace potvrdily, že se nepřítel pokoušel zasahovat do genetického kódu vlků a uměle rozvíjet jejich intelektuální a komunikační schopnosti. Zároveň se ale ukázalo, že populace vlků, stejně jako tomu bylo u lišek, nese těžké následky způsobené masivním použitím chemických a biologických zbraní.

"To je všechno? Co o nich ještě víte?" Byl jsem bez sebe vzrušením. Nevěděl jsem, na co se ptát dřív. Operační systémy trpělivě odpovídaly. Během průzkumu nezjistily nic, co by naznačovalo, že se vlci nějakým způsobem podíleli na té vlně útoků proti našemu nepříteli. To byla čistě záležitost psů. Vlci zůstali stranou, ve svých severských lesích, kam se uchýlili už dávno před válkou, pod tlakem lidské civilizace, které se nikdy nedokázali přizpůsobit.

"Ani s nepřítelem se nijak nesblížili. To už teď víme jistě. Vyhýbali se mu, podobně jako lišky. Na rozdíl od psů. Ti se chovali mnohem přátelštěji, dokud nebyli okolnostmi přinuceni bojovat."

"Pořád je sledujete? Neztratili se vám?"

"Ne. Každého z nich lokalizujeme prostřednictvím sond na oběžné dráze, a to v patnáctiminutových intervalech, s přesností zhruba sto metrů."

Řekl jsem, že to je skvělé.

"Předpokládaly jsme, že budeš chtít vědět, kde jsou."

Hned druhý den ráno jsem si zabalil věci. Právě jsem se chystal jet na letiště, odkud jsem chtěl svým vznášedlem odletět zpátky do lodě, když vtom se přes obzor jako bouřkový mrak přehoupla její tmavá silueta. Mířila k mému domu. Nikdy předtím jsem ji takhle neviděl. Když letěla, pokaždé jsem byl na palubě. Ze země jsem si ji poprvé mohl prohlédnout až teď. A byl jsem okouzlený tím, jak impozantně má loď vypadá nahoře ve vzduchu.

Na silnici před domem zastavovala auta a lidi, co uvnitř šesté lodě prožili několik objektivních století, s úžasem zvedali oči k obloze. Dívali jsme se, jak loď majestátně klesá dolů, a na tvářích jsme cítili vítr, který se zvedal pod tlakem jejího obrovského trupu, i když loď plula rychlostí necelých dvaceti kilometrů za hodinu.

"Jsi přece kapitán. Je správné, aby loď přiletěla za tebou, a ne ty za ní," mručel dům tiše. Tak tiše, že jsem to slyšel jenom já.

Na celé blízké okolí vzápětí dopadl stín, který byl tím tmavší, čím blíž k mému domu loď byla. Ta se pohybovala už velmi pomalu a za pár vteřin se úplně zastavila. Visela ve vzduchu a dolů k zemi se z jejího trupu sunula přistávací podpěra. Když podpěra dosedla na zem, rozdrtila pod sebou skoro celý vrbový háj vzadu za městem. Na dolní palubě se otevřel hlavní uzávěr a z něj se do zahrady mého domu vysunula rampa. Šel jsem po ní nahoru k hlavnímu vstupu, stejně jako před lety, a vzpomínal jsem, jaké to bylo tehdy, když mě na palubě čekaly statisíce spících pasažérů. Lokální gravitace uvnitř lodě i po tolika letech fungovala bez problémů, takže jsem si ani nevšiml, kdy přesně se loď dala znovu do pohybu a zamířila na sever.

Nebyl důvod proč zbytečně spěchat. Na předem pečlivě vybrané místo, čtyřicet kilometrů severně od jezera Great Slave Lake, jsme dorazili až druhý den, pozdě odpoledne. Operační systémy mě přesvědčovaly, abych zůstal na palubě. Chtěly do okolí vyslat nejdřív automatické sondy. Měly v plánu začít malými sondami, maskovanými jako hmyz, a pak postupně používat větší. Jejich prostřednictvím by se pokoušely navázat s vlky kontakt. Ale já jsem tenhle plán zamítl. Rozhodl jsem se, že jako první vyjdu ven z lodi já.

Stál jsem na dolní palubě, v obrovském prázdném prostoru, osvětleném reflektory, umístěnými na stropě, sto padesát metrů nad mou hlavou. Dolní paluba byla koncipovaná tak, aby se na ní daly skladovat, opravovat i vyrábět pomocné a výsadkové stroje a zároveň aby tudy mohlo v co nejkratší době projít a nalodit se nebo vylodit osm set tisíc lidí. A teď jsem tu, v celé té gigantické hale, byl sám. Sám s operačními systémy. Už jsem si na tu nesmírnou rozlehlost sice dávno zvykl, ale přesto jsem se čas od času neubránil nepříjemnému pocitu, který se nápadně podobal tomu, co jsem cítil, když jsem uprostřed prázdnoty rozkládal a skládal kvantové dimenze.

"Přistáváme," oznámily mi operační systémy. Bez jejich upozornění bych si toho vůbec nevšiml. "Nějaké další rozkazy?"

"Jsou tu někde blízko?"

"Ne. Předpokládaly jsme, že se stáhnou, až se tu objeví loď."

"Víte, kde jsou?"

Chvíli bylo ticho. Operační systémy analyzovaly informace, které přicházely z jejich senzorů. "Jsou ostražití. Velmi ostražití, V okruhu pěti kilometrů kolem lodě jich je momentálně jedenáct. Nacházíme se v hustě zalesněném terénu a to nám znemožňuje lokalizovat je s větší přesností než padesát metrů, v pětiminutových intervalech. Nikde v dosahu našich senzorů nejsou žádné stopy toho, že by tu někdy stála nějaká nepřátelská základna, jen zhruba sedmdesát kilometrů odtud jsou trosky sestřeleného nepřátelského křižníku."

"Už svítí měsíc?"

"Ano. Podle našeho názoru by ten pohled bylo možné hodnotit jako krásný."

"Otevřete uzávěr."

Obrovská vrata, široká dvě stě metrů a vysoká osmdesát metrů, se s hlasitým syčením zasunula do stěny lodě nahoře nad nimi. Přede mnou se otevřel pohled na louku ze všech stran obklopenou lesem. Orosená tráva se v měsíčním světle třpytila jako obsidián. Nad dolní palubou a hlavním uzávěrem zakrýval večerní oblohu gigantický, vřetenu podobný trup lodě. Proto jsem i po otevření vrat viděl jen hvězdy, které nebyly výš jak dvacet stupňů nad obzorem.

"Neutíkají?" zeptal jsem se, když jsem přicházel k otevřeným vratům.

"Ne. Jeden se přibližuje, ale ne přímo k nám. Ostatní vyčkávají."

"Co mám dělat?"

"Předpokládaly jsme, že máš nějaký plán, když ses rozhodl jít ven."

Zastavil jsem se ve vratech. Bylo sice léto, ale vzduch nepříjemně studil. Napadlo mě. že bych měl požádat loď, aby mě zahřála infračerveným reflektorem, ale pak jsem si to rozmyslel. Vlky by to mohlo vyděsit. Přikázal jsem operačním systémům, aby na dolní palubě zhasly světla a nastavily termostaty na stejnou teplotu, jaká byla venku. Loď se během minuty proměnila v nesmírně velkou vřetenovitou tmavou siluetu na jasné, měsícem a hvězdami prozářené noční obloze.

Došel jsem na konec rampy a posadil jsem se. Všude kolem teď bylo ticho. Vítr nefoukal. Nikde se nepohnula ani větvička. V tom tichu a tmě působila skoro až nepatřičně představa, že někde vzadu za mnou pilně pracuje obrovská mašinérie operačních systémů. "Jsou tady někde ještě jiná zvířata?"

"Žádní obratlovci. Jen smečka vlků." Operační systémy vzápětí neklidným, téměř nadšeným hlasem dodaly: "Ne. Počkej. Vypadá to, že by pár kilometrů odtud mohla být liška. Ale sondy nám to ještě nepotvrdily."

"A ten vlk? Pořád se blíží?"

"Ano."

Sešel jsem z rampy na trávu. Opatrně jsem kráčel pořád dál a dál, pryč ze stínu, který vrhala má loď. Skoro nic jsem neviděl. "Jste tady se mnou?" zeptal jsem se. Žaludek mi svírala podivná úzkost.

Ze tmy na mě zašeptala kovovým hlasem miniaturní sonda operačních systémů: "Ano. Jsme tady. Pořád jsme tady s tebou."

Ten hlas mě uklidnil. Sbíral jsem mezi stromy suché větve a nosil je k rampě vysunuté z dolní paluby. Pak jsem je naskládal do malého ohniště a sedl jsem si na kraj rampy. Měděná vosa vypálila ze tmy do ohniště laserový paprsek. Větve pomalu začaly hořet. Přisedl jsem si blíž k ohni. V zádech jsem cítil obrovskou dutinu za otevřeným hlavním uzávěrem. Pomyslel jsem si, že by mě ta prázdnota vzadu za mnou nejspíš děsila, kdyby ji neobývaly mé staré dobré operační systémy. Ale právě proto, že ji obývaly, mohl jsem v klidu přemýšlet o lese přede mnou. Čekal jsem. Nezbývalo mi než doufat, že vlci oheň uvidí a odváží se k němu přijít v naději, že jim jeho světlo a teplo vyžene z těla nemoc, kterou do něj zasela válka.

Dokážou nám někdy odpustit? Dokážou to?

"Jsme tady," ozval se náhle ve tmě tichý hlas. V první chvíli jsem ani nebyl schopný určit, odkud přichází. Ten hlas se přibližoval a sílil. "Pořád jsme tady s tebou."